ئایا بەراستی هاوسەرگیری
گۆڕستانی خۆشەویستییە؟
پردێک لە نێوانماندا
تێگەیشتنێکی سادە بۆ جیاوازییە دەروونییەکانی نێوان ژن و پیاو

ئایا بەڕاستی هاوسەرگیری گۆڕستانی خۆشەویستییە؟

زنجیرەی گەشەی ئاگایی (نۆڤلێت) - بەشی یەکەم

نووسینی: د. نورەدین ناسیح قادر

مافی بڵاوکردنەوە و زانیاری

پڕۆژەی گەشەی ئاگایی لە ڕەگەی چیرۆکەوە

ئەم دەقە بەشێکە لە زنجیرە نۆڤلێتی فکری و دەروونی

«گەشەی ئاگایی»، کە تێیدا تێکەڵەیەک لە ئەدەب و زانستی

پەیوەندییەکان پێشکەش دەکرێت.

ساڵی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپی یەکەم: 2026

هەموو مافەکان بۆ نووسەر پارێزراون.

پێڕستی ناوەڕۆک

له قەڵای عەشقەوە بۆ دیواری کاغەزی...5

زریانی وشەکان و گەڕان بەدوای ئاگاییدا 24

تەلارسازیی لەدایکبوونی عەشقی هۆشیارانە......................................46

پوختەی دەق و دەربارەی نووسەر..74

له نێوان قەڵای عەشق و دیواری ساردی بێئاگایی

بۆنی قاقەزی کۆن و تۆزی نیشتووی سەر ڕەفەی کتێبەکان، وەک مۆسیقایەکی هێمن بە ناو یادەوەرییەکاندا دەسووڕێتەوە. تریفەی خۆری پاشنیوەڕۆ، لە پەنجەرە گەورەکانی کتێبخانەی زانکۆوە دزەی دەکردە ژوورەوە و تیکە تیکە لەسەر مێزە دارینەکان دەنیشتەوە. لەوێدا، لە گۆشەیەکی بێدەنگ و دوور لە جەنجاڵی خوێندکارانی تر، هۆشیار نوقمی ناو لاپەڕە ئەستوورەکانی کتێبەکانی ئاندازیاری کۆمپیوتەر ببوو. مێشکی بە دوای لۆژیک و ڕێسایەکی حاشاهەڵنەگردا دەگەڕا بۆ ڕێکخستنی ژیان. بەڵام تەنها چەند هەنگاوێک لێیەوە، لەودیو مێزەکەوە، جیهانێکی تەواو جیاواز هەناسەی دەدا.

لەیلی، بە قژە ڕەشە خاوەکەیەوە کە تا سەر شانەکانی هاتبووە خوارەوە و جار جار بە دەستە باریکەکانی دەیخستە پشت گوێی، نوقمی دەریایەکی بێسنووری وشە بوو. ئەو خوێندکاری بەشی زمانی کوردی بوو. لە کاتێکدا هۆشیار بەدوای سزای تاوانەکاندا دەگەڕا، لەیلی بەدوای نهێنییەکانی ڕۆحدا وێڵ بوو لەناو دێڕە شیعرەکانی نالی و مەحویدا. کاتێک چاوەکانیان بەیەک دەگەیشت، جەنگێکی شاراوە لە نێوان لۆژیک و شیعر، لە نێوان عەقل و سۆزدا بەرپا دەبوو. هۆشیار لە ناو چاوە قاوەییبیە قووڵەکانی لەیلیدا، ئەو کۆدانەی دەدۆزییەوە کە هیچ پرۆگرامەرێک نەیتوانیبوو دایبرێژێت؛ کۆدی خۆبەدەستەوەدانی بێمەرج. لەیلیش لە ناو نیگای جێگیر و پڕ لە متمانەی هۆشیاردا، قەڵایەکی دەبینی کە دەیتوانی هەموو خەونە شاعیرانەکانی تێدا بپارێزێت.

ئەو ڕۆژانە، کاتژمێرەکان وەک چرکە تێدەپەڕین. پەنجەکانیان کە بە دزییەوە لە ژێر مێزەکەی کتێبخانەکە بەیەک دەگەیشتن، گەرمییەکیان دروست دەکرد کە هیچ پێوەرێکی فیزیایی نەیدەتوانی پێوانەی بکات. چرپەکانیان لە نێوان ڕەفەی کتێبەکاندا، پڕ بوون لە ژیان، پڕ بوون لە هەست، پڕ بوون لەو شتەی کە ئێستا... بە شێوەیەکی سامناک، ون بووە.

"پلەی گەرمی ژوورەکە بیست و دوو پلەی سیلیزییە، قاوەکەت ئامادەیە، بەیانیت باش هۆشیار."

دەنگێکی ئەلکترۆنیی سارد و بێ خەوش، کە نە نزم و نە بەرز دەبووەوە، هۆشیاری لەو فلاشباکە شیرینە ڕاکێشایە دەرەوە و فڕێیدایە ناو واقیعی ئێستای. چاوەکانی کردەوە. تیشکی شینی سارد و ڕێکخراوی گڵۆپە لیدەکانی (LED) بنمیچەکە، بە شێوەیەکی ئۆتۆماتیکی و بەپێی کاتی ڕۆژهەڵاتن داگیرسابوون. پەردە زیرەکەکانی ژووری نووستنەکە بەبێ هیچ دەنگێک کرانەوە، وەک ئەوەی شانۆیەک بۆ نواندنێکی بێ ڕۆحی دیکە ئامادە بکەن.

ماڵەکەیان، کە دەکەوتە نهۆمی بیستەمی باڵەخانەیەکی مۆدێرن لە دڵی شاردا، شاکارێکی تەکنەلۆژی بوو. هەموو شتێک بەستراوەتەوە بە تۆڕێکەوە کە "زیرەکی دەستکرد" بەڕێوەی دەبات. لە کۆنترۆڵکردنی ڕووناکی و پلەی گەرمییەوە، تا دەگاتە کردنەوەی دەرگا و کارپێکردنی مۆسیقای باکگراوند؛

هەمووی بەپێی ئالگۆریتمێکی ورد ڕێکخرابوو. بەڵام ئەم ماڵە، کە دەبوو قەڵای ئەو عەشقە بێت کە لە زانکۆوە دروستیان کردبوو، ئێستا زیاتر لە کلینیکێکی پزیشکی دەچوو؛ پاک، ڕێکخراو، بێ کەموکوڕی، بەڵام بە تەواوی بێ ڕۆح.

هۆشیار لە جێگاکەی هەستا. سەیری تەنیشتی خۆی کرد. جێگاکەی لەیلی سارد ببووەوە. لۆچێکی بچووک لەسەر سەرینەکەی مابووەوە کە نیشانی دەدا زۆر زووتر لەو هەستاوە. هۆشیار هەناسەیەکی قووڵی هەڵمژی و هەستی بەو بۆشاییە کرد کە وردە وردە، وەک دڵۆپە ئاوێک کە بەرد کوندەکا، ڕۆحی پەیوەندییەکەیانی کونکردبوو.

ئەوەی لەم ماڵە مۆدێرنەدا و لە نێوان ئەم دوو مرۆڤەدا بەسەرچووبوو، عەشق نەبوو، بەڵکوو "ئاگایی" بوو. ئاگایی لە بوونی یەکتری، ئاگایی لەو ساتەی تێیدا دەژین. هۆشیار ئێستا وەک بەڕێوەبەرێکی باڵای پرۆگرامینگ لە یەکێک لە گەورەترین کۆمپانیاکانی تەکنەلۆژیا و ئایتی (IT) کاری دەکرد. ڕۆژانە مامەڵەی لەگەڵ دەیان گرێبەستی ئاڵۆز، کۆدی جۆراوجۆر سەبارەت بە پاراستنی داتا، و پرۆتۆکۆلەکانی زیرەکی دەستکرد دەکرد. مێشکی لە ماوەی ئەم پێنج ساڵەی دواییدا، بە شێوەیەک بەرنامەڕێژ کرابووەوە کە هەموو شتێک وەک "کێشە" و "چارەسەر" ببینێت. لۆژیکی ئامێرەکان و ئالگۆریتمەکان دزەیان کردبووە ناو خوێنییەوە. ئەگەر کێشەیەک ڕوویدات، دەبێت خێراترین و کەمزیانترین چارەسەر بدۆزرێتەوە. ئەم لۆژیکە لە کارەکەیدا زۆر سەرکەوتووی کردبوو، بەڵام

له ماڵەوە، خەریک بوو دەبووە مۆریانەیەک و کۆڵەکەکانی پەیوەندییەکەی دەخوارد.

هۆشیار ڕۆیشتە چێشتخانەکە. ئامێرە قاوە دروستکەرەکە بە وردی ئەو ڕێژە کافاین و شیرەی تێکەڵ کردبوو کە هۆشیار ئارەزووی دەکرد. کوپەکەی هەڵگرت و ڕۆیشتە لای مێزە شووشەیییەکە. لەیلی لەوێ دانیشتبوو. قژە ڕەشەکەی بە توندی لە پشتە سەرییەوە بەستبوو، چاویلکەیەکی چوارچێوە ڕەشی لەچاو کردبوو و سەری خستبووە سەر دەفتەرێکی گەورە کە پڕ بوو لە تێبینی و قەڵەمی سوور. لەیلی ئێستا مامۆستایەکی سەرکەوتووی زمانی کوردی بوو لە ئامادەیییەکی کچان. ئەو ڕۆژانە مامەڵەی لەگەڵ هەستی هەرزەکاران، گۆڕانکارییە دەروونییەکان، و شیکردنەوەی دەقە ئەدەبییەکاندا دەکرد. جیهانی لەیلی جیهانی گۆڕاوی مرۆڤەکان بوو، جیهانێک کە تێیدا هیچ هاوکێشەیەکی بیرکاری نەیدەتوانی فرمێسکی کچێکی هەرزەکار یاخود قووڵایی دێڕە شیعرێکی بێکەس شی بکاتەوە.

"بەیانیت باش،" هۆشیار بە دەنگێکی ئارامەوە وتی، پاشان چاوی لەسەر شاشەی مۆبایلەکەی جێگیر کرد بۆ خوێندنەوەی ئیمەیڵەکانی کارەکەی.

لەیلی سەری هەڵنەبڕی، تەنها قەڵەمە سوورەکەی بە توندی بەسەر دێڕێکی دەفتەرەکەدا هێنا. "بەیانیت باش. ئەمڕۆ دەبێت زووتر بڕۆم، کۆبوونەوەی دایک و باوکانمان هەیە."

"کێشە نییە، بڕۆ. ئەگەر پێویستیت بە شتێک بوو پێم بڵێ،" هۆشیار بە خێرایی وەڵامی دایەوە، بێ ئەوەی بۆ یەک چرکەش چاوی لەسەر شاشەکە لاببات. وەڵامێکی ئامادەکراو، ڕێک وەک وەڵامی ئامێرەکانی زیرەکی دەستکرد کاتێک پرسیارێکی باویان ئاراستە دەکرێت.

لەیلی بۆ ساتێک وەستا. قەڵەمەکەی خستە سەر مێزەکە و سەیری هۆشیاری کرد. لە چاوەکانیدا گەردەلوولێک لە وشەی نەوتراو دەسوڕایەوە. ئەو دەیویست هۆشیار لێی بپرسێت کۆبوونەوەکە لەسەر چییە؟ دەیویست بزانێت بۆچی ئەوەندە ماندووە؟ دەیویست هۆشیار بۆ ساتێک ئیمەیڵەکانی پشتگوێ بخات و لەگەڵی لەو "ئێستا"یەدا بژی. بەڵام هۆشیار لەوێ نەبوو. جەستەی لەسەر کورسییەکە بوو، بەڵام ئاگاییەکەی لە ناو سێرڤەرەکانی کۆمپانیاکەیدا ون ببوو.

"هۆشیار،" لەیلی بە دەنگێک کە کەمێک لەرزۆکی پێوە دیار بوو بانگی کرد.

"بەڵێ گیانەکەم؟" هۆشیار پەنجەی بەسەر شاشەکەدا دەهێنا.

"گوێت لێمە؟"

"بێگومان، گوێم لێتە. کۆبوونەوەی دایک و باوکانی خوێندکارەکانت هەیە و زوو دەڕۆیت. زۆر باشە، هیوادارم بە باشی بەڕێوە بچێت. حەز دەکەیت خواردنی نیوەڕۆ لە دەرەوە داوا بکەم بۆ ئەوەی ماندوو نەبیت؟"

وەڵامێکی تەواو لۆژیکی. وەڵامێک کە لە ڕووی تیۆرییەوە هیچ هەڵەیەکی تێدا نییە. کێشەکە دیاری کراوە (لەیلی ماندووە)، چارەسەر پێشکەش کراوە (خواردن لە دەرەوە داوا بکرێت). بەڵام بۆ لەیلی، ئەمە وەک زللەیەک وابوو بە ڕووخساریدا. ئەو خواردنی نەدەویست، ئەو گرنگی پێدانی دەویست.

هۆشیار لە ماوەی ئەم چەند ساڵەدا، بۆ ئەوەی خۆی لە هەر جۆرە گفتوگۆیەکی ئاڵۆز و دەمەقاڵێیەک بپارێزێت، ستراتیژییەکی تەکنەلۆژیی گرتەبەر. ببووە "پیاوی بەڵێ". هەر کاتێک لەیلی نیگەران بووایە، یان ڕەخنەیەکی هەبووایە، هۆشیار یەکسەر دەیووت "تۆ ڕاست دەکەیت"، "بەڵێ گیانەکەم"، "هەرچییەک تۆ بتەوێت ئەوە دەکەین". ئەو پێی وابوو بەم شێوەیە قەڵای عەشقەکەیان دەپارێزێت. پێی وابوو لێبوردەیی و خۆبەدەستەوەدانی خێرا،

وەک فایەرووۆڵێک (Firewall) وایە کە سیستەمەکە لە هێرشی ڤایرۆسی دەرەکی (کێشەکان) دەپارێزێت.

بەڵام ئەو تێنەدەگەشت کە عەشق سیستەمێکی کۆمپیوتەری نییە. عەشق پێویستی بە پێکدادان هەیە، پێویستی بە گفتوگۆ، بە گریان، بە تووڕەبوون و پاشان ئاشتبوونەوەیەکی ڕاستەقینە هەیە. ئەوەی هۆشیار دەیکرد، کوشتنی پەیوەندییەکەیان بوو بە بێدەنگی. کاتێک مرۆڤێک هەمیشە دەڵێت "بەڵێ"، بەبێ ئەوەی بەڕاستی گوێ بگرێت، بەبێ ئەوەی ئاگایی لەو ساتەدا هەبێت، ئەو "بەڵێ"یە دەبێتە سووکایەتییەک بە هەستی بەرامبەر. وەک ئەوەی پێت بڵێت: "تۆ ئەوەندە گرنگ نیت کە کاتی خۆمی بۆ تەرخان بکەم تا لەگەڵتدا مشتومڕ بکەم، بۆیە با بە بەڵێیەک کۆتایی بەم بێزارییە بهێنم."

"نەخێر، پێویست ناکات خواردن داوا بکەیت. خۆم شتێک ئامادە دەکەم،" لەیلی بە ساردییەوە وەڵامی دایەوە. دەفتەرەکەی داخست و هەستا. دەنگی کورسییەکە کە بەسەر زەوییە دارینەکەدا خشەی کرد، تاکە دەنگی ڕاستەقینە و پڕ لە هەست بوو لەو ژوورەدا؛ دەنگێکی پڕ لە بێزاری.

هۆشیار بۆ چرکەیەک سەری هەڵبڕی. برۆکانی گرژ کرد. ئالگۆریتمی مێشکی پێی دەگوت کە هەڵەیەک هەیە. لەیلی تووڕەیە. بەڵام بۆچی؟ ئەو کە چارەسەری پێشکەش کرد. بۆچی هێشتا کێشەکە ماوە؟ لە جیاتی ئەوەی

هەستێت و لە باوەشی بگرێت و بە چاوەکانیدا بزانێت چی لە دڵیدایە، تەنها وتی: "باشە، وەک خۆت حەز دەکەیت. ڕۆژێکی خۆش."

دەرگای شوقەکە داخرا. هۆشیار تەنیا مایەوە لەگەڵ ئامێرەکانیدا. گڵۆپەکان کەمێک ڕووناکییەکەیان گۆڕی بەپێی بەرزبوونەوەی خۆر لە دەرەوە. ئامێری پاککەرەوەی ئۆتۆماتیکی (Robotic Vacuum) لە سوچێکی ژوورەکەوە دەستی بە کار کرد و بە دەنگێکی نزم و وەڕسکەر بەناوماڵەکەدا دەسووڕایەوە، وەک قەدەری ئەم دوو مرۆڤە کە بەبێ هیچ ئامانجێکی ڕۆحی، تەنها بەناو ڕۆتیندا دەسووڕێنەوە.

گەشەی ئاگایی

ئێوارەی هەمان ڕۆژ. تاریکی باڵی بەسەر شاردا کێشابوو، بەڵام ڕووناکی شەقامەکان و باڵەخانەکان شەویان کردبووە ڕۆژێکی دەستکرد. لەیلی زۆر ماندوو گەڕایەوە. کۆبوونەوەی دایک و باوکان پڕ بوو لە گلەیی، لە کێشەی نەوەیەک کە نوقمی شاشەکان بوون و هەستیان بە ژیانی ڕاستەقینە نەدەکرد. لەیلی تەواوی ڕۆژەکە هەوڵی دەدا بە دایک و باوکەکان بڵێت کە منداڵەکانیان پێویستیان بە ئامێری نوێتر نییە، بەڵکوو پێویستیان بە باوەش و کاتە. پێویستیان بەوەیە کاتێک قسە دەکەن، کەسێک بە ڕاستی سەیری ناو چاوەکانیان بکات، نەک سەیری مۆبایلەکەی بکات و بڵێت "ئهم". لەیلی ئەم

قسانەی دەکرد، لە کاتێکدا دڵی خۆی لە ناوەوە خوێنی لێ دەچۆڕا، چونکە ئەو خۆی هەمان کێشەی لە ماڵەوە هەبوو.

کاتێک دەرگای شوقەکەی کردەوە، بۆنی خواردنێکی خۆش کە لە فڕنەکەدا ئامادە دەکرا، لووتی پڕ کرد. هۆشیار زووتر گەڕابووەوە. لە ناو چێشتخانەکەدا وەستابوو، قۆڵەکانی کراسەکەی هەڵکردبوو و خەریکی ئامادەکردنی زەڵاتە بوو. بۆ ساتێک، دڵی لەیلی خێرا لێی دا. وێنەیەکی ڕابردووی بیرکەوتەوە، کاتێک لە سەرەتای هاوسەرگیرییاندا پێکەوە خواردنیان ئامادە دەکرد و پێدەکەنین تا فرمێسک بە چاویانەوە دەهات. ئەو ساتانەی کە هۆشیار پارچە تەماتەیەکی دەخستە دەمی لەیلییەوە و دەیگوت "ئەمە لە یاسای عەشقدا سزای ئەو کەسەیە کە زۆر قسە دەکات."

لەیلی هەنگاوێکی نا بەرەو چێشتخانەکە، بە هیوای ئەوەی ئەمشەو شتێک گۆڕابێت. بە هیوای ئەوەی دیواری ساردی بێئاگایی کەمێک درزی تێکەوتبێت.

"ماندوو نەبیت،" لەیلی بە نەرمی وتی.

هۆشیار ئاوڕی دایەوە و زەردەخەنەیەکی کرد. زەردەخەنەیەک کە پاک بوو، بەڵام ماندوێتییەکی زۆری کار و ڕەقییەکی دیاریکراوی پێوە بوو.

"بەخێربێیتەوە گیانەکەم. بینیم کە زۆر ماندوو بوویت بەیانی، بۆیە گوتم با ئەمڕۆ من نان ئامادە بکەم. مریشکەکەم خستووەتە فڕنەکەوە، زەڵاتەکەش خەریکە تەواو دەبێت."

لەیلی هەستی بە گەرمییەک کرد لە دڵیدا. لەوانەیە هەڵە بووبێت. لەوانەیە هۆشیار هێشتا ئاگای لێی بێت. "زۆر سوپاس، بەڕاستی پێویستم بەمە بوو." جانتایەکەی دانا و چاکەتەکەی هەڵواسی. "دەتوانم یارمەتیت بدەم لە شتێکدا؟"

"نەخێر، هەموو شتێک تەواوە. تەنها ئەگەر زەحمەت نییە، ئەو پەنیرە بهێنە لە ساردکەرەوەکە، با بیخەینە سەر مێزەکە." هۆشیار خەریکی پاککردنی دەستی بوو بە کلینێکسێک.

لەیلی ڕۆیشتە لای ساردکەرەوە گەورە و زیرەکەکە. ئەو ساردکەرەوەیەی کە شاشەیەکی گەورەی لەسەر بوو و دەیتوانی لیستی پێداویستییەکان خۆی تۆمار بکات و تەنانەت لە ڕێگەی ئینتەرنێتەوە داوای بکات. کاتێک دەرگاکەی کردەوە، چاوی گەڕا بۆ پەنیرەکە. دوێنێ شەو، کاتێک لە ناو جێگادا بوون و هۆشیار خەریکی سەیرکردنی ئایپادەکەی بوو، لەیلی بە جۆش و خرۆشەوە باسی لەوە کردبوو کە چۆن لە ڕێگەی گەڕانەوەیدا لە قوتابخانە، دوکانێکی بچووکی بینیوە کە پەنیرێکی تایبەتی گوندەکانی کوردستان دەفرۆشێت. باسی

لەوە کردبوو کە چۆن ئەو بۆنە بیری ماڵی داپیرەی خستووەتەوە لە سەردەمی منداڵیدا، ئەو کاتانەی کە ژیان سادە و پڕ لە هەست بوو. لەیلی بە هۆشیاری وتبوو: "هۆشیار، دەتوانیت سبەینێ لە کاتی گەڕانەوەتدا لەو پەنیرەم بۆ بکڕیت؟ دەمەوێت ئەو تامە کۆنە بکەمەوە." و هۆشیاریش وەک هەمیشە، بەبێ ئەوەی چاو لە ئایپادەکەی هەڵبڕێت،وتبووی: "بێگومان گیانەکەم، تۆ ڕاست دەکەیت، دەیکرم."

ئێستا، لە ناو ساردکەرەوەکەدا، لە جیاتی ئەو پەنیرە خۆماڵییەی کە بۆنی یادەوەرییەکانی لێدەهات، قوتوویەکی پلاستیکی ڕەق و بریقەداری بینی. پەنیرێکی کارگەیی، هاوردەکراو، کە لەسەری نووسرابوو "پەنیری سپی ئاسایی - بری پێوانەیی".

دەستی لەیلی لەسەر دەرگای ساردکەرەوەکە وشک بوو. قوتووە پلاستیکییەکە، وەک هێمایەک بۆ تەواوی ژیانیان لەو ساتەدا دەدرەوشایەوە. ڕێکخراو، پاک، لە پاکەت کراو، بەڵام تەواو بێ تام و بێ یادەوەری.

قوتووەکەی دەرهێنا و دەرگاکەی داخست. سەیری قوتووەکەی کرد. هەستێکی خنکێنەر لە گەروویدا دروست بوو. ئەوە تەنها پەنیرێک نەبوو. ئەوە سەلماندنی ئەو ڕاستییە تاڵە بوو کە هۆشیار هیچ ئاگاییەکی لە قسەکانی ئەو نییە. ئەو تەنها وشەی "پەنیر"ی بیستووە، نەک ئەو هەست و یادەوەرییەی کە لە پشتی وشەکەوە بوو. مێشکە ئەلگۆریتمییەکەی هۆشیار تەنها هاوکێشەکەی چارەسەر کردبوو: [پێداویستی = پەنیر] -> [کردار = کڕینی پەنیر لە سوپەرمارکێت]. ئەو هیچ گرنگییەکی بە داتاکانی تر نەدابوو.

"ئەمە چییە هۆشیار؟" لەیلی بە دەنگێکی نزمەوە پرسی، لە کاتێکدا قوتووەکەی خستە سەر مێزەکە.

هۆشیار کە خەریکی دانانی قاپەکان بوو، ئاوڕی دایەوە. "ئەوە؟ پەنیرە. وتم با لەگەڵ زەڵاتەکەدا بیخۆین."

"دەزانم پەنیرە. بەڵام ئەمە ئەو پەنیرە نییە کە دوێنێ شەو باسم کرد."
لەیلی هەوڵی دەدا کۆنترۆڵی دەنگی بکات، بەڵام لەرزینێک تێیدا هەستی پێدەکرا.

هۆشیار کەمێک سەری سوڕما. سەیری قوتووەکەی کرد، پاشان سەیری لەیلی. "ئۆە... مەبەستت ئەو پەنیرە خۆماڵییەیە؟ بەڕاستی کاتم نەبوو بڕۆمە ئەو لایە، هاتوچۆ زۆر قەرەباڵغ بوو. لە ڕێگەی گەڕانەوەمدا چوومە سوپەرمارکێتە گەورەکە و ئەمەم کڕی. ئەمەشیان تامەکەی زۆر باشە، هەمان پێکهاتەی هەیە نزیکەی."

"هەمان پێکهاتەی هەیە؟" لەیلی بە پێکەنینێکی تاڵەوە دووبارەی کردەوە. "تۆ پێت وایە کێشەکە پێکهاتە کیمیاییەکەیەتی، یان بڕی کالۆرییەکەیەتی؟"

هۆشیار هەستی بە مەترسییەک کرد. سیستەمی ئاگادارکردنەوەی مێشکی پێی گوت کە ئەگەری دروستبوونی دەمەقاڵێ هەیە. یەکسەر پلانی (B) خستە کار؛ خۆبەدەستەوەدان و ڕازیکردن.

"لەیلی گیان، ببورە. تۆ ڕاست دەکەیت. دەبوایە ئەوەم بکڕیایە. هەڵەی من بوو. سبەینێ یەکەم شت دەڕۆم و بۆت دەکڕم. تکایە با ئێوارەکەمان لێ

تێک نەچێت لەسەر پەنیرێک، باشە؟ با دابنیشین و نانەکەمان بخۆین، من زۆر ماندووم."

"لەسەر پەنیرێک؟" لەیلی دەنگی کەمێک بەرز بووەوە. چاوەکانی دەستیان کرد بە سووربوونەوە. "تۆ وا دەزانیت من لەسەر پەنیرێک تووڕەم؟ نەخێر هۆشیار، کێشەکە پەنیرەکە نییە!"

"ئەی کێشەکە چییە؟" هۆشیار بە نائومێدییەوە پرسی. ئەو بەڕاستی نەیدەزانی. لە ڕوانگەی ئەوەوە، کێشەکە شتێکی ماددی بوو کە دەکرا سبەینێ چارەسەر بکرێت. "تۆ داوای پەنیرت کرد، من نەمتوانی ئەو جۆرە بهێنم، جۆرێکی تریم هێنا. داوای لێبووردنم کرد و بەڵێنم دا سبەینێ بیهێنم. ئیتر بۆچی ئەمە گەورە دەکەیت؟"

لەیلی دەستی خستە سەر سەری و هەناسەیەکی توندی هەڵکێشا. چۆن بتوانێت ئەمە ڕوون بکاتەوە بۆ پیاوێک کە ژیانی لە ناو کۆد وپرۆگرامینگدا بەسەر دەبات؟ چۆن پێی بڵێت کە ئەو گوێی لە وشەکان گرتووە، بەڵام ئاگایی لە ڕۆحی قسەکان نەبووە؟

"هۆشیار، کێشەکە ئەوەیە کە تۆ لەوێ نەبوویت کاتێک من قسەم دەکرد. تۆ بە جەستە لە تەنیشتم بوویت، بەڵام مێشکت لە ناو ئایپادەکەتدا

بوو. تۆ گوێت لە من نەگرت کە چۆن باسم لەو پەنیرە دەکرد، کە چۆن باسم لە داپیرەم دەکرد، کە چۆن باسم لەو هەستە دەکرد کە دەمویست لەگەڵ تۆدا بەشی بکەم. تۆ تەنها فەرمانێکت وەرگرت: 'پەنیر بکڕە'. وەک ئەم ساردکەرەوە نەفرەتییە کە کاتێک شتێکی تێدا نامێنێت، ئۆتۆماتیکی داوای دەکات. تۆ بوویت بە ئامێرێک هۆشیار! ئامێرێک کە تەنها کاردانەوەی هەیە، بەڵام هیچ هەست و ئاگاییەکی نییە!"

قسەکانی لەیلی وەک گوللە بە ناو ژوورە بێدەنگەکەدا تەقینەوە. وشەی "ئامێر" لە مێشکی هۆشیاردا زەنگی لێدا. بۆ یەکەمین جار لە ماوەی چەندین مانگدا، ستراتیژی "پیاوی بەڵێ" نەیتوانی کار بکات. شتێک لە ناویدا شکا. هەستی بە سووکایەتییەک کرد. ئەو ڕۆژانە دوازدە کاتژمێر کاری دەکرد بۆ ئەوەی ئەم ژیانە مۆدێرن و ئارامە بۆ لەیلی دابین بکات، ئێستاش پێی دەوترێت ئامێر؟

"من ئامێرم؟" هۆشیار بە دەنگێکی نزم، بەڵام پڕ لە تووڕەییییەکی کۆنترۆڵکراو وتی. چاوەکانی توند بوون. "من ئامێرم چونکە هەوڵ دەدەم ئەم ماڵە بەڕێوە بەرم؟ چونکە هەوڵ دەدەم نەهێڵم هیچ کێشەیەک دروست بێت؟ من ڕۆژانە مێشکم دەکرێتە ئاو لەناو ئەو کۆمپانیایەدا تەنها بۆ ئەوەی تۆ لێرە بە ئارامی بژیت، بۆ ئەوەی هیچت کەم نەبێت. وە کاتێک دەگەڕێمەوە ماڵەوە، تەنها دەمەوێت ئارامییەک هەبێت. من ناڵێم نەخێر بۆ ئەوەی تۆ دڵتەنگ نەبیت، کەچی تۆ ئەمە بە بێئاگایی تێدەگەیت؟"

"بەڵێ! ئەمە بێئاگاییە!" لەیلی فرمێسکێک بە گۆنایدا هاتە خوارەوە. "من ئارامییەکی ساردم ناوێت! منماڵێکی زیرەکم ناوێت کە گڵۆپەکانی خۆیان دابگیرسێن و ساردکەرەوەکەی خۆی شت بکرێت! من پیاوێکم دەوێت کە ئاگای لێم بێت! کە کاتێک قسەی لەگەڵ دەکەم سەیری ناو چاوم بکات. کە کاتێک هەڵە دەکەم لێم توورە بێت و پێم بڵێت 'نەخێر، تۆ ڕاست ناکەیت'، نەک تەنها بۆ ڕزگاربوون لە دەنگەدەنگ بڵێت 'بەڵێ گیانەکەم'. تۆ پەیوەندییەکەی ئێمەت کردووە بە پرۆژەیەکی کۆمپانیاکەت، هەوڵ دەدەیت بەبێ هیچ کێشەیەک و بە کەمترین تێچووی کات بەڕێوەی ببەیت!"

دەنگی تەپەیەک هات. قوتووە پەنیرەکە لەسەر مێزەکە کەوتبووە خوارەوە، بەڵام هیچیان گرنگییان پێنەدا. لە نێوان قەڵای ئەو عەشقەی کە جاران هەیانبوو، و ئەم دیوارە ساردەی بێئاگایی کە ئێستا لە نێوانیاندا دروست ببوو، بۆشاییەکی گەورە هەبوو.

هۆشیار سەیری لەیلی کرد. لەیلییەک کە جاران لە ناو پەڕەی کتێبەکاندا بەدوای ڕۆحدا دەگەڕا، ئێستا لە ناو ماڵەکەی خۆیدا، لە ناو ژیانی هاوسەرگیرییەکەیدا بەدوای بچووکترین درزدا دەگەڕا بۆ ئەوەی هەوایەکی پاک هەڵمژێت. هۆشیار نەیدەزانی چی بڵێت. ئالگۆریتمەکانی مێشکی وەستابوون.

هیچ وەڵامێکی ئامادەکراو بۆ ئەم دۆخە نەبوو. "زیرەکی دەستکرد" لێرەدا کاری نەدەکرد، چونکە ئەمە کێشەیەکی لۆژیکی نەبوو، ئەمە قەیرانێکی ڕۆحی بوو.

"من... من تەنها دەمویست شتەکان ئاسان بن..." هۆشیار بە چرپەیەوە وتی، دەنگێکی پڕ لە شکست.

"عەشق ئاسان نییە، هۆشیار،" لەیلی فرمێسکەکانی سڕی و بە چاوێکی پڕ لە بێئومێدییەوە سەیری کرد. "عەشق ئاگایی دەوێت. کاتێک ئاگاییت لێی نامێنێت، دەمرێت، تەنانەت ئەگەر هەموو ڕۆژێکیش بڵێیت 'بەڵێ'."

لەیلی وەرچەرخا و بێ ئەوەی یەک پارووش لەو خواردنە بخوات کە هۆشیار ئامادەی کردبوو، بەرەو ژووری نووستنەکە ڕۆیشت. دەرگاکە بە هێواشی داخرا، بەڵام دەنگەکەی لە مێشکی هۆشیاردا وەک دارمانی باڵەخانەیەک وابوو.

لە چێشتخانەکەدا، لە ناو ئەو ڕووناکییە پێوانەییە و پلەی گەرمییە ڕێکخراوەدا، هۆشیار بە تەنیا مایەوە. سەیری قوتووە پەنیرەکەی سەر زەوییەکەی کرد. بۆ یەکەمین جار هەستی کرد کە دیواری ئەو قەڵایەی دروستی کردووە، نەک عەشقەکەی نەپاراستووە، بەڵکوو هەردووکیانی لە زیندانێکی سارد و بێ ڕۆحدا بەند کردووە. مریشکەکە لە ناو فڕنەکەدا بەرەو سووتان دەچوو، بەڵام هۆشیار هیچ ئاگاییەکی لەوێ نەبوو. مێشکی، بۆ یەکەم جار لە دوای

چەندین ساڵ، لە دەرەوەی بازنەی سفر و یەکەکان (0 و 1)، بەدوای وەڵامێکی مرۆییدا دەگەڕا. ئایا دەتوانێت ئەو ئاگاییە ونبووە بگەڕێنێتەوە پێش ئەوەی سیستەمی عەشقەکەیان بە تەواوی دابڕمێت؟ یان ژەهری ئەم بێئاگاییە، زۆر پێش ئێستا ڕەگەکانی وشک کردوون؟

ئامێری زیرەکی ماڵەکە بە دەنگە ساردەکەیەوە وتی: "پێدەچێت خواردنەکەی ناو فڕنەکە خەریکە دەسووتێت، ئایا فڕنەکە بکوژێنمەوە؟"

هۆشیار بە چاوێکی بەتاڵەوە سەیری ئامێرەکەی کرد، و لە دڵی خۆیدا وتی: "زۆر شت هەن کە خەریکە دەسووتێن، و هیچ ئامێرێک ناتوانێت بیانکوژێنێتەوە."

درزەکانی ناو قەڵا و گەڕان بەدوای چارەسەری مرۆییدا

پشێوییەکە وەک هەورێکی ڕەشی باراناوی باڵی بەسەر ماڵەکەدا کێشابوو، وردە وردە گەورە دەبوو و هەموو سووچێکی ئەو قەڵایەی تەنیبوو کە هۆشیار پێی وابوو بە "بەڵێ" بەردەوامەکانی دروستی کردووە. لەو شەوەدا، بێدەنگییەکە هێندە قورس بوو، وەک ئەوەی هەواکە خۆی بووبێتە قەڵغانی ناو سینە و نەیدەهێشت هەناسەکان بە ئازادی هاتوچۆ بکەن. لە چێشتخانەکەدا، تەنیا دەنگی خوڕەی ئاوی بەلوعەکە دەهات کە بەسەر قاپە چەورەکاندا دەڕژا. هۆشیار، وەک هەمیشە و لە کاتی هەر قەیرانێکدا، پەنای بۆ ئەم کارە ڕۆتینییە بردبوو. پێی وابوو گەر دەستەکانی بە کەفی سابوون و پاککردنەوەی پاشماوەی ژەمەکانەوە سەرقاڵ بکات، دەتوانێت ئەو تەپوتۆزە دەروونییەش پاک بکاتەوە کە لە نێوانیان نیشتبوو.

ئەو لە پشت حەوزەکەوە وەستابوو، پشتی لە دەرگای چێشتخانەکە بوو، بەڵام بە تەواوی هەستی بە گۆڕانی کەشوهەواکە کرد کاتێک لەیلی هەنگاوی نا بۆ ناوەوە. شەپۆلێک لە تووڕەیی و نائومێدی لەگەڵ بوونی ئەودا تێکەڵ بە بۆنی سابوونەکە بوو. هۆشیار بێ ئەوەی ئاوڕ بداتەوە، وەک ئامێرێکی بەرنامە بۆ دارێژراو، خێرا قەڵغانە ئامادەکراوەکەی خۆی بەرز کردەوە. بە دەنگێکی هێمن، بەڵام بێ ڕۆح و ڕووپامایانە، وتی: "کێشە نییە ئازیزم، بەڵێ،

هەموو شتێک وەک تۆ دەتەوێت وابێت، من هەڵە بووم، با ئەم باسە لێرەدا دابخەین."

ئەم "بەڵێ"یە، کە لە ڕابردوودا وەک ئاوی سارد بەسەر ئاگری بچووکدا دەڕژا، ئەمجارە وەک بەنزینێک وابوو کە فڕێدرایە ناو کوورەیەکی گڕگرتووەوە. لەیلی، کە چاوەکانی لە شەکەتی و بێخەوییەکی درێژخایەنەوە سوور ببوونەوە، چیتر نەیتوانی بەرگەی ئەو ماسکە ساختەیە بگرێت. هەستی دەکرد خەریکە لەناو دەریایەک لە ڕەزامەندیی درۆییدا دەخنکێت، ڕەزامەندییەک کە هیچ بەهایەکی بۆ بوونی ئەو وەک مرۆڤێک نەهێشتبووەوە.

لەیلی بە دەنگێک کە لە نێوان گریان و هاواردا دەلەرزی، بەڵام پڕ بوو لە بڕیارێکی قەتعی، وتی: "قاپەکان جێبێڵە!"

هۆشیار شۆک بوو. دەستەکانی لەناو کەفەکەدا وشک بوون. ئاوەکە هەروا دەڕۆیشت، بەڵام کات لە چێشتخانەکەدا وەستابوو. بۆ یەکەمین جار، هۆشیار ئاوڕی دایەوە و سەیری ڕووخساری ژنەکەی کرد. ئەوەی بینی، ئەو لەیلییە نەبوو کە بە قسە نەرمەکانی ژێر دەبووەوە، بەڵکوو ژنێک بوو کە گەیشتبووە لێواری تێکشکان.

"قاپەکان جێبێڵە هۆشیار، واز لەو نواندنە بێنە!" لەیلی هەنگاوێک هاتە پێشەوە، سنگی خێرا خێرا بەرز و نزم دەبووەوە. "تۆ پێت وایە بەو 'بەڵێ' نەفرەتییەی تۆ هەموو شتێک چاک دەبێت؟ پێت وایە من لێرەم بۆ ئەوەی لەگەڵ ڕۆبۆتێکدا بژیم کە تەنیا دەزانێت سەری بۆ هەموو شتێک بلەقێنێت؟"

هۆشیار ویستی قسە بکات، ویستی جارێکی تر بڵێت 'بەڵێ ڕاست دەکەیت'، بەڵام وشەکان لە قوڕگیدا خنکان.

لەیلی بەردەوام بوو، فرمێسکێک بە گۆنایدا هاتە خوارەوە، بەڵام بە خێرایی سڕییەوە: "من نامەوێت چیتر لەگەڵ پیاوێکدا بژیم کە هیچ ئیرادەیەکی نییە. تۆ هیچ شەڕێک ناکەیت لە پێناوماندا، هیچ ڕایەکت نییە، هیچ هەڵوێستێکت نییە. تۆ تەنیا سێبەرێکی، ئاوێنەیەکیت کە تەنیا بۆ ئەوە دانراوییت قسەکانی خۆمم پێ بفرۆشیتەوە. من پیاوێکم دەوێت کە بزانێت کەی بڵێت 'نەخێر'، کە بزانێت چۆن ڕووبەڕووم ببێتەوە کاتێک هەڵەم. ئەم بێ ئیرادەیییەی تۆ، ئەم خۆشاردنەوەیەت لە پشت قاپ شۆردن و ڕازیبوونە ساختەکانتەوە، منی وێران کردووە."

وشەکان وەک چەقۆ بە جەستەی هۆشیاردا دەچوون. هەستی دەکرد ئەو دیوارەی ساڵانێکە دروستی کردووە، خەریکە بەسەریدا دەڕووخێت.

"بۆیە..." دەنگی لەیلی نزم بووەوە، بەڵام قورساییەکەی وەک شاخێک وابوو. "من داوای تەڵاق دەکام. با کۆتایی پێ بهێنین پێش ئەوەی ئەو تۆزە ڕێزەش کە لە نێوانماندا ماوە، لەناو بچێت."

ئەم وشەیە، 'تەڵاق'، وەک بومەلەرزەیەک بوو کە ڕاستەوخۆ لە ناوەندی مێشکی هۆشیاردا ڕوویدا. قاپە شوشەکەی دەستی لێ خلیسکا و کەوتە ناو حەوزەکە، بە دەنگێکی تیژ شکا و پارچەکانی پەرشوبڵاو بوون. لەیلی بێ ئەوەی سەیری قاپە شکاوەکە یان چاوە زەقبووەکانی هۆشیار بکات، پشتی تێکرد و چێشتخانەکەی جێهێشت. هۆشیار بە تەنیا لەگەڵ دەنگی خوڕەی ئاوەکە و پارچە شوشەکاندا مایەوە. قەڵاکەی شکابوو، درزەکان هێندە گەورە ببوون کە چیتر بە هیچ 'بەڵێ'یەک پینە نەدەکران.

نیوەشەو بوو، تارمایی تاریکی هەموو کۆڵانەکانی داپۆشیبوو. هۆشیار نەیتوانی لەو ماڵەدا بمێنێتەوە کە ئێستا وەک گۆڕستانێکی ساردی لێ هاتبوو. پاڵتۆکەی لەبەر کرد و بێ ئامانج چووە دەرەوە. شەقامەکان چۆڵ و بێدەنگ بوون، تەنیا دەنگی هەنگاوەکانی خۆی بوو کە لەسەر شۆستەکان دەنگدانەوەی هەبوو. سەرماکەی دەرەوەی دەپێوا لەگەڵ ئەو ئاگرەی لەناخیدا دەیگڕاند، بەڵام سەرماکە نەیدەتوانی ئەو گەرمایەی پەشیمانی و سەرلێشێواوییە دابمرکێنێتەوە.

لەناو مێشکی هۆشیاردا، دادگایەک دامەزرابوو. ئەو، کە هەمیشە هەوڵی دەدا ژیان و کێشەکان وەک بەرنامەیکی بێ کەموکوڕی، یان وەک هاوکێشەیەکی بیرکاری شیکار بکات، ئێستا لەبەردەم گەورەترین دۆسیەی دۆڕاوی خۆیدا وەستابوو. هەنگاوی دەنا و لەگەڵ هەر هەنگاوێکدا، پرسیارێک

مێشکی کونکردبوو: بۆچی؟ بۆچی 'بەڵێ' کارەساتی خولقاند؟ مەگەر من هەموو شتێکم نەکرد بۆ ئەوەی دڵخۆشی بکەم؟

هۆشیار هەوڵی دا کێشەی هاوسەرگیرییەکەی وەک ئەلگۆریتمێکی "زیرەکی دەستکرد" بخاتە ژێر شیکارییەوە. لە لۆژیکی ئەودا، ئەگەر (زانیارییە پێدراوەکان - Input) بریتی بن لە ڕازیبوون، خزمەتکردن، نەبوونی دەمەقاڵێ و وتنی "بەڵێ"، ئەوا بێگومان دەبوو (دەرەنجام - Output) بریتی بێت لە ئاشتی، خۆشەویستی و خێزانێکی بەختەوەر. ئامێرەکان بەمشێوەیە کار دەکەن؛ ئەلگۆریتمەکان هەڵەکان کەمدەکەنەوە بۆ سفر تا باشترین ئەنجام بەدەست بهێنن. هۆشیار پێی وابوو ئەویش دەتوانێت وەک بەرنامەیەکی زیرەکی دەستکردی پێشکەوتوو، هەموو هەڵەکان، هەموو جیاوازییەکان و هەموو ململانێکان بسڕێتەوە بۆ ئەوەی ژیانێکی بێ کەموکوڕی بەرهەم بهێنێت.

بەڵام لەو شەوە ساردەدا، لە ژێر تیشکی زەردی گڵۆپی شەقامەکاندا، حەقیقەتێکی تاڵ خۆی بەسەر مێشکیدا سەپاند. مرۆڤەکان کۆد و ژمارە نین. عەشق، داتایەکی ماتماتیکی نییە کە بە لابردنی کێشەکان کامڵ ببێت. بۆی دەرکەوت کە ئەو، بەو "بەڵێ" بەردەوامانەی، نەک هەر کێشەکانی چارەسەر نەکردووە، بەڵکوو بوونی خۆی وەک مرۆڤێک سڕیوەتەوە. پەیوەندییە مرۆییەکان پێویستیان بە بەریەککەوتنە، پێویستیان بە جیاوازییە بۆ ئەوەی یەکتر تەواو بکەن. وەک چۆن دوو بەرد تا لێک نەدرێن ئاگر ناکەنەوە، دوو

ڕۆحیش بەبێ بوونی ئیرادەی جیاواز و گفتوگۆی ڕاستەقینە، ناتوانن تینی خۆشەویستی بپارێزن.

هۆشیار لەبەردەم دوکانێکی داخراودا وەستا و سەیری ڕەنگدانەوەی خۆی کرد لە شوشەکەوە. پیاوێکی ماندوو، شەکەت، و بێ ڕۆحی دەبینی. لە ناخی خۆیدا دانی بەوەدا نا کە ئەو ماسکی 'مێردی نموونەیی'ی لەپێناو لەیلیدا نەپۆشیبوو، بەڵکوو لە ترسی ڕووبەڕووبوونەوە بوو؛ لە ترسی ئەوەی نەوەک ڕاستییەکان تاڵ بن، نەوەک ململانێکان ماندووی بکەن. ئەو ئاسانترین ڕێگای هەڵبژاردبوو کە خۆبەدەستەوەدان بوو، بەڵام ئەم بێ ئیرادەیییە، ئەو عەشقەیانی وێران کردبوو کە ڕۆژێک لە ڕۆژان بەڵێنی پاراستنیان دابوو. هەر جارێک کە دەیوت 'بەڵێ'، خشتێکی لە دیواری نێوانیان بەرزتر دەکردەوە، تا گەیشتە قۆناغێک چیتر نەیاندەتوانی یەکتر ببینن. ئەلگۆریتمەکەی ئەو، عەشقەکەی کوشتبوو، چونکە گیانی مرۆڤانەی لێ سەندبووەوە و کردبووی بە ڕۆتینێکی کوشندەی بێ هەست.

شەوەکە بەرەو کازیوە دەچوو، تاریکی خەریک بوو خۆی دەدا بەدەست ڕووناکییەکی کاڵەوە. لەم ساتەدا، گۆڕانکارییەک لە قووڵایی دەروونی هۆشیاردا ڕوویدا. ئەو شیکارییەی بۆ دەروونی خۆی کردی، ئیتر بۆ ئەوە نەبوو خۆی پاساو بداتەوە، بەڵکوو بۆ ئەوە بوو ڕاستییەکان قبووڵ بکات. بڕیاری دا چیتر وەک ئامێرێک نەژی. بڕیاری دا بگەڕێتەوە، نەک بۆ ئەوەی بپاڕێتەوە یان بە

"بەڵێ"یەکی تر بابەتەکە داپپۆشێت، بەڵکوو بۆ ئەوەی وەک مرۆڤێک، وەک پیاوێک کە خاوەنی هەڵە و کەموکوڕییەکانیەتی، ڕووبەڕووی لەیلی ببێتەوە.

کاتێک هۆشیار دەرگای ماڵەکەی کردەوە، بێدەنگییەکە هێشتا باڵی بەسەر شوێنەکەدا کێشابوو، بەڵام ئەمجارە هۆشیار هەستی بە ترس نەدەکرد لێی. بە هێواشی هەنگاوی نا بۆ ناو ژووری نوستنەکە، بینی لەیلی لەسەر لێواری جێگاکە دانیشتووە، جانتایەکی بچووکی لە تەنیشتەوەیە، سەیری بۆشایی ژوورەکە دەکات. وەک پەیکەرێکی بێ ڕۆح وابوو کە چاوەڕێی کۆتایی چیرۆکەکەی دەکات.

هۆشیار قسەی نەکرد. ڕاستەوخۆ بەرەو ڕەفەی کتێبخانە تۆزاوییەکەی گۆشەی ژوورەکە چوو. ئەو ڕەفەیەی کە ساڵانێک بوو دەستیان بۆ نەبردبوو. بەناو کتێبەکاندا گەڕا، پەڕە کۆنەکانی هەڵدەدایەوە کە سەردەمانێک بە پەرۆشەوە کڕیبوونیان. دەستی برد و کتێبی (پیاوان لە مەریخەوە هاتوون و ژنان لە ڤینۆسەوە) وکتێبی (بۆچی پیاوان گوێ ناگرن و ئافرەتان ناتوانن نەخشە بخوێننەوە: چۆن جیاوازین و چی بکەین لەو بارەیەوە)ی دەرهێنا، پاشان چاوی بە کۆمەڵێک تێبینی و سیدی کەوت کە هی کۆرسەکانی (د. سەڵاح ڕاشد) بوون؛ ئەو کۆرسانەی سەردەمانێک پێش هاوسەرگیرییەکەیان بە نیازی خۆکاراکردن و

تێگەیشتن لە یەکتر پلانیان بۆ دانابوو بیخوێننەوە، بەڵام ژیانی ڕۆتینی لەبیری بردبوونەوە.

به کتێبەکان و سیدییەکانەوە نزیکی لەیلی بووەوە. لەسەر چۆک دانیشت لەبەردەمیدا تا چاوەکانیان بکەونە ئاستی یەکتر. لەیلی بە ساردییەوە سەیری کرد، وەک ئەوەی بپرسێت 'ئەمە چ شانۆگەرییەکی ترە؟'.

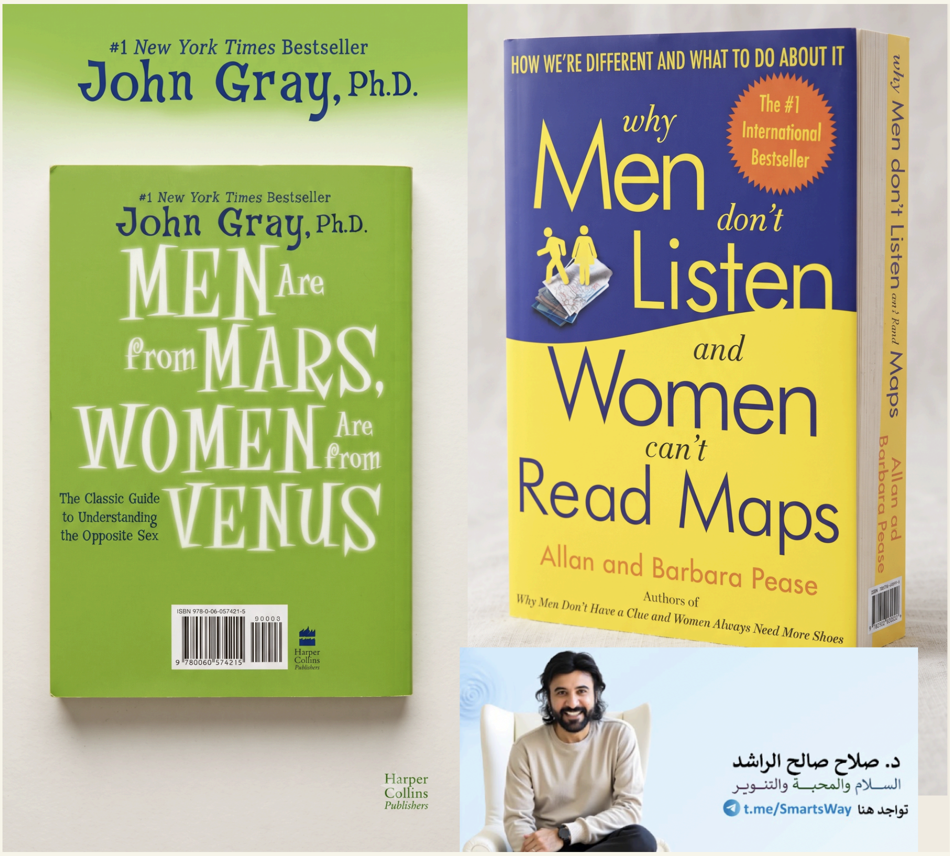

بەڵام کاتێک هۆشیار دەستی پێکرد، دەنگی نەدەلەرزی، وە قسەکانیشی ئەزبەرکراو نەبوون. ڕاستگۆییەکی قووڵ، کە لە ئازاری ئەو شەوەوە هەڵقوڵابوو، لە چاوەکانی و وشەکانیدا دەبینرا.

"لەیلی..." هۆشیار بە دەنگێکی پڕ لە هەست و تێگەیشتنەوە وتی. "ئەمشەو، من چوومە دەرەوە بۆ ئەوەی بەدوای هۆکاری تێکشکانی خۆم و تۆدا بگەڕێم. ویستم وەک هەمیشە کێشەکە بخەمە قاڵبێکی لۆژیکییەوە، ویستم بزانم بۆچی ئەو هەموو ئارامییەی من پێشکەشم دەکردیت، بوو بە هۆی کاولبوونی ماڵەکەمان. بۆم دەرکەوت کە من خەریک بووم وەک ئامێرێک مامەڵەم لەگەڵ پەیوەندییەکەماندا دەکرد. وامدەزانی بە سڕینەوەی جیاوازییەکانمان، بە وتنی 'بەڵێ' بۆ هەر شتێک، دەتوانم ژیانێکی بێ کێشە دروست بکەم. بەڵام من ئیرادەی خۆمم کوشت، و بەوەش ڕۆحی تۆم ئازار دا."

لەیلی سەری بەرز کردەوە، ئەمجارەیان کەمێک سەرسامی بە ڕووخسارییەوە دیار بوو، چونکە ئەمە ئەو قسانە نەبوون کە چاوەڕێی دەکرد بیانبیسێت. پێی وابوو هۆشیار دێتەوە و دەڵێت "بەڵێ تەڵاقت دەدەم گەر پێت باشە"، یان دەڵێت "بەڵێ با قسە بکەین و چاکی بکەینەوە بێ ئەوەی باسی هۆکارەکە بکات."

هۆشیار کتێبەکانی خستە سەر جێگاکە لە تەنیشت جانتاکەی لەیلییەوە، درێژەی بە قسەکانی دا: "من نامەوێت بپاڕێمەوە یان بەڵێنی درۆت پێ بدەم کە لەمەودوا دەبمە پیاوێکی تر. بەڵام دەمەوێت داوای دەرفەتێکی کۆتاییت لێ بکەم. دەرفەتێک نەک بۆ ئەوەی من ببمەوە بەو سێبەرەی کە ڕقت لێیەتی، بەڵکوو بۆ ئەوەی هەردووکمان، بە 'ئاگایی'یەوە بگەڕێینەوە بۆ سەرەتا. با واز لەو شیکارییە دەستکردانە بهێنین. با وەک دوو مرۆڤی پڕ لە کەمایەسی و جیاوازی، ڕووبەڕووی یەکتر ببینەوە."

هۆشیار دەستی بۆ کۆرسەکەی د. سەڵاح ڕاشد و کتێبەکەی مەریخ و ڤینۆس درێژ کرد و وتی: "لەیادتبوو کاتێک دەستگیراندار بووین، دەمانویست بە ئاگاییەوە بچینە ناو ئەم ژیانەوە؟ دەمانویست لە سروشتی یەکتر تێبگەین. بەڵام ئێمە ڕێگاکەمان ون کرد. داوات لێ دەکەم، تەنیا ئەم جارە، با پێکەوە دابنیشین، ئەم کتێبانە بخوێنینەوە، گوێ لەم وانانە بگرین. با بە ئاگاییەکی قووڵەوە، لە دەروونی یەکتر و کێشەکانمان تێبگەین. ئەگەر پاش ئەوەش هەستت کرد کە من هێشتا ئەو پیاوە بێ ئیرادەیەم کە ناتوانیت لەگەڵیدا بژیت، ئەوا خۆم جانتاکەت بۆ هەڵدەگرم و دەرگاکەت بۆ دەکەمەوە. بەڵام با ڕێگە نەدەین نەزانین و بێدەنگی کوشندە، کۆتایی بە چیرۆکەکەمان بهێنێت."

لەیلی بۆ ماوەیەکی درێژ بێدەنگ بوو. سەیری چاوەکانی هۆشیاری دەکرد؛ ئەمجارە سێبەری نەدەبینی، بەڵکوو پیاوێکی دەبینی کە خەریکە لەناو

تاریکیدا دەست بۆ ڕووناکییەک دەبات. جانتاکەی تەنیشتی هێشتا لەوێ بوو، بەڵام ئەو هەستەی کە هۆشیار ئێستا قسە لە دڵەوە دەکات و کێشەکەی بە قووڵی درک پێکردووە، درزێکی لەو دیوارە ئەستوورەی بێزارییەی لەیلیدا کرد کە لە ماوەی ڕابردوودا دروستی کردبوو.

ئەو دەستی برد و بە هێواشی لەسەر کتێبەکە داینا. چاوەکانی هۆشیار پڕ بوون لە تروسکەیەکی بچووکی ئومێد، ئومێدێک کە ئەمجارە لەسەر بنەمای تێگەیشتن و ئاگایی بنیات نرا بوو، نەک لەسەر بنەمای خۆشاردنەوە لە پشت وشەی "بەڵێ"وە. لەو بەیانییەدا، قەڵا درزتێبووەکە هێشتا نەڕووخابوو، بەڵام ئەوان بڕیاریان دابوو، لە جیاتی پینەکردنی، بە کەرەستەیەکی نوێ و مرۆیی، لەسەرەتاوە دایبڕێژنەوە.

ئەزموونگەی ئاگایی: سەفەر بەرەو هەسارەکانی مەریخ و ڤینۆس

ژووری دانیشتنی ماڵەکەیان، کە تا چەند هەفتەیەک لەمەوبەر گۆڕەپانی شەڕێکی ساردی بێدەنگ و پڕ لە لێکتێنەگەیشتن بوو، ئێستا سیمایەکی تری بەخۆوە گرتبوو. گۆڕابوو بۆ شتێک کە هۆشیار لە ناخی خۆیدا ناوی نابوو "ئەزموونگەی ئاگایی". مێزە بچووکەکەی ناوەڕاستی ژوورەکە، لەبری قاپ و پەرداخی بێزاری، ئێستا پڕ بوو لە قەڵەم، دەفتەری تێبینی، کوپە قاوەی نیوەخوراوی شەوانە، و چەندین پەرتووک کە بڕیار بوو ببنە نەخشەڕێگای ڕزگارکردنی ژیانی هاوسەرگیرییان. ئەو شەوە، تریفەی مانگ لە پەنجەرەکەوە دەیدا لە بەرگی کتێبێک کە لەیلی بە دەستییەوە گرتبووی؛ "پیاوان لە مەریخەوە هاتوون، ژنان لە ڤینۆسەوە".

ئەوەی بۆ هۆشیار سەرسوڕهێنەر بوو، ئەو گۆڕانکارییە خێرایە بوو لە لۆژیکی بیرکردنەوەیدا. ئەو کە وەک ئەندازیارێکی زیرەکی دەستکرد هەمیشە وای دەبینی کێشەکان تەنها یەک شیکاری دروستیان هەیە و دەبێت بە کۆد و ئەلگۆریتم چارەسەر بکرێن، ئێستا لەبەردەم جۆرێکی تر لە سیستەمدا وەستابوو: سیستەمی ئاڵۆزی دەروونی مرۆڤ و جیاوازییە بایۆلۆژی و سۆزدارییەکانی نێوان دوو ڕەگەز.

لەیلی لاپەڕەیەکی کتێبەکەی هەڵدایەوە، چاوەکانی پڕ بوون لە تیشکی دۆزینەوەیەکی نوێ. بە دەنگێکی هێمن، کە جیاواز بوو لەو تۆنە پرتەو بۆڵەئامێزەی پێشووی، گوتی: "هۆشیار، گوێ لەمە بگرە. جۆن گرای دەڵێت گەورەترین هەڵەی پیاوان ئەوەیە کە دەیانەوێت کێشەکانی ژنان چارەسەر بکەن، لە کاتێکدا ژنان تەنها دەیانەوێت گوێیان لێ بگیرێت. وە گەورەترین هەڵەی ژنانیش ئەوەیە کە دەیانەوێت پیاوان بگۆڕن و ئامۆژگارییان بکەن، لە کاتێکدا پیاوان پێویستیان بە قبوڵکردن هەیە."

هۆشیار قاوەکەی دانا، قۆڵەکانی خستە سەر ئەژنۆی و بە وردی گوێی گرت. بۆ یەکەمین جار، وشەکانی لەیلی وەک "ئیرۆر" (Error) یان کێشەیەک لە سیستەمەکەیدا نەدەهاتنە بەرچاوی کە پێویست بکات دەستبەجێ فیکسی (Fix) بکات. بەڵکو وەک زمانێکی پرۆگرامسازیی نوێ دەیبینین کە دەبێت فێری سینتاکس و یاساکانی بێت.

پێکەوە دەستیان کرد بە شیکردنەوەی یەکەم وانەی ناو کتێبەکە: جیاوازی زمان و شێوازی دەربڕین. لەیلی تێگەیشت کە کاتێک هۆشیار بێدەنگ دەبێت، مانای ئەوە نییە کە پشتگوێی خستووە یان خۆشی ناوێت، بەڵکو وەک پیاوێکی مەریخی کشاوەتەوە بۆ ناو "ئەشکەوتەکەی خۆی" تا کێشەیەک شیکار بکات. هۆشیاریش تێگەیشت کاتێک لەیلی دەڵێت "تۆ هەرگیز گوێم لێ ناگریت" یان "هەموو شتێک لەمماڵەدا لەسەر شانی منە"، مەبەستی حەرفی و ژمارەیی

وشەکانی "هەرگیز" و "هەموو شتێک" نییە. بۆ هۆشیاری لۆژیکی، وشەی "هەرگیز" واتا سفر لە سەدا، کە ئەمەش هەمیشە دەیخستە حاڵەتی بەرگرییەوە و دەستی دەکرد بە هێنانەوەی بەڵگە کە هەفتەی پێشوو چۆن یارمەتی داوە. بەڵام ئێستا فێر بوو کە زمانی ڤینۆسییەکان زمانێکی سۆزداری و موبالەغە ئامێزە بۆ دەربڕینی قووڵیی ئازارەکە، نەک بۆ گەیاندنی داتایەکی ماتماتیکی.

"کەواتە،" هۆشیار بە زەردەخەنەیەکەوە گوتی، "کاتێک تۆ دەڵێیت 'هیچ جلێکم نییە بۆ لەبەرکردن'، مەبەستت ئەوە نییە کە دۆڵابەکەت بەتاڵە و یاسای فیزیا پێشێل کراوە. مەبەستت ئەوەیە کە هیچ جلێک نییە گوزارشت لە هەستی ئێستات بکات یان پێت وایە شتێکی نوێت پێویستە بۆ باشترکردنی مەزاجت."

لەیلی بە قاقایەکەوە پێکەنی، پێکەنینێک کە مێژوو بوو لەو ماڵەدا نەبیسترابوو. "ڕێک وایە! تۆش کاتێک دەڵێیت 'هیچم نییە بیری لێ بکەمەوە'، من وا دەزانم درۆ دەکەیت یان شتێکم لێ دەشاریتەوە، چونکە مێشکی من وەک ڤینۆسییەک هەمیشە سەدان تابی (Tab)ی تێدا کراوەتەوە و مەحاڵە هیچم نەبێت بۆ بیرلێکردنەوە."

ئەم چەمکە خاڵی وەرچەرخان بوو بەرەو قۆناغێکی تری گەمە و خۆشییەکانی نێوانیان. چەند ڕۆژێک دواتر، لەیلی پەرتووکێکی تری هێنایە ناو ئەزموونگەکەیانەوە: "بۆچی پیاوان گوێ ناگرن و ژنانیش ناتوانن نەخشە بخوێننەوە" لە نووسینی ئالان و باربارا پیز. خوێندنەوەی ئەم کتێبەیە وەک ئەوە بوو ئاوێنەیەکی ڕوونیان لەبەردەم دانرابێت کە نەک تەنها دەروون، بەڵکو بایۆلۆژیا و پێکهاتەی مێشکیشیان پێشان بدات.

لەسەر قەنەفەکە پاڵکەوتبوون، هۆشیار قاچەکانی لەیلی خستبووە سەر کۆشی خۆی و مەساجی بۆ دەکرد، لە کاتێکدا لەیلی بە دەنگی بەرز کتێبەکەی دەخوێندەوە. گەیشتنە بەشێک کە باسی جیاوازییەکانی بینین و تەرکیزی دەکرد.

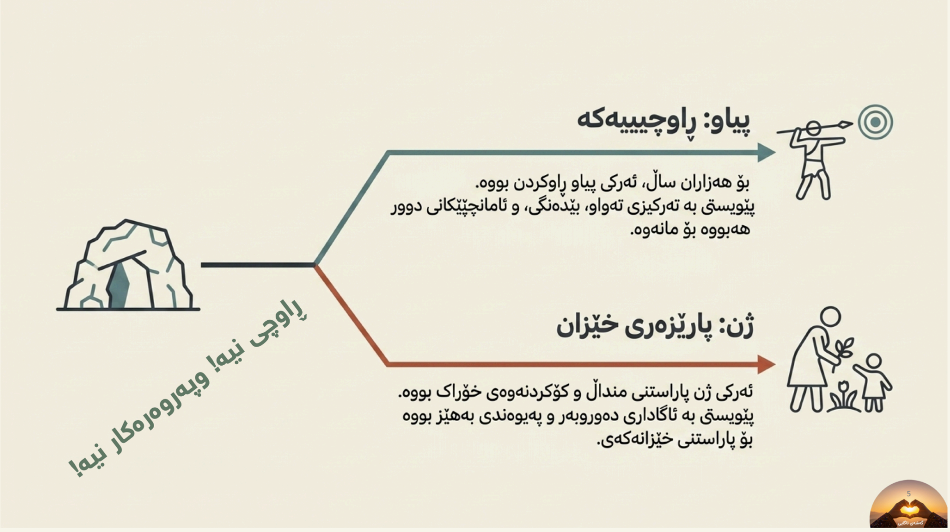

"بینینی تونێلی (Tunnel Vision) بەرامبەر بینینی فراوان (Peripheral Vision)" لەیلی ناونیشانەکەی خوێندەوە. پاشان دەستی کرد بە ڕوونکردنەوەی ئەوەی کە چۆن پیاوان لە سەردەمی ڕاوچییەتیدا پێویستیان بەوە بووە تەرکیزێکی زۆر قووڵ و تونێلییان هەبێت بۆ پێکانی نێچیرەکەیان. هەر بۆیە کاتێک سەرنج دەدەنە سەر کارێک، توانای بیستن و بینینی دەوروبەرییان بە شێوەیەکی دراماتیکی کەمدەبێتەوە. لە بەرامبەردا، ژنان وەک پارێزەری لانکە و کۆکەرەوەی بەروبووم، پێویستیان بە گۆشەنیگایەکی فراوان بووە تا ئاگاداری منداڵەکان بن و مەترسییەکانی دەوروبەر ببینن، بۆیە دەتوانن لە یەک کاتدا چەندین شت ببینن و ببیستن و ئەنجام بدەن.

هۆشیار لەم ساتەدا چاوەکانی داخست. وشەی "تونێل" و "نەبیستن" وەک کۆدێکی هاککەر، قفڵی یادەوەرییەکی تاریکی لە مێشکیدا کردەوە. فلاشباکێکی بەهێز وەک شەپۆلێک ڕووی تێکرد...

(فلاشباک)

شەوێکی زستانی ساردی پارساڵ بوو. بارانێکی ورد دەباری و دەنگی دڵۆپەکانی لەسەر شووشەی پەنجەرەکە ڕیتمێکی بێزارییان دروست کردبوو. هۆشیار لەبەردەم شاشە گەورەکەی کۆمپیوتەرەکەیدا دانیشتبوو. تەنها ڕووناکی ژوورەکە، ئەو تیشکە شینە بوو کە لە شاشەکەوە دەدایە سەر دەموچاوی. سەرقاڵی ڕاهێنانی مۆدێلێکی ئاڵۆزی زیرەکی دەستکرد (Machine Learning

Model) بوو کە دەبوایە پێشبینی داتای بازاڕ بکات. مێشکی بە تەواوی چووبووە ناو تونێلێکی قووڵەوە. تەنها ژمارە، لۆجیک، کۆد، و کێشە (Bugs)ەکانی دەبینی. دەنگی تەختەکلیلەکە (کیبۆردەکە) تاکە پەیوەندی بوو لە نێوان ئەو و جیهانی دەرەوەدا.

لەیلی هاتە ژوورەوە. قژە تەڕەکەی بە خاولییەک پێچابووەوە و دەموچاوی ماندوویەتییەکی زۆری پێوە دیار بوو. لە کارەکەی کێشەیەکی گەورەی لەگەڵ بەڕێوەبەرەکەی بۆ دروست ببوو، هەستی بە بێبایەخی و ستەم لێکراوی دەکرد. کوپێک چای بۆ هۆشیار هێنابوو، لە تەنیشتییەوە داینا.

"هۆشیار،" لەیلی بە دەنگێکی پڕ لە ئازارەوە دەستی پێکرد، "ئەمڕۆ سەیرترین و ناخۆشترین ڕۆژم بوو لە ئۆفیس... پێم وا بێت ئیتر ناتوانم لەوێ بەردەوام بم."

هۆشیار، چاوەکانی هەر لەسەر دێڕەکانی کۆدەکە بوو، تەنها وەڵامێکی ئۆتۆماتیکی دایەوە: "ئهم... بەڕاست؟"

لەیلی دەستی کرد بە گێڕانەوەی وردەکارییەکانی ڕووداوەکە. باسی ئەو وشانەی کرد کە پێی گوتراوە، باسی ئەو هەستەی کرد کە چۆن دڵی شکا بوو کاتێک هاوپیشەکانی بەرگرییان لێ نەکردبوو. بەڵام لە مێشکی هۆشیاردا،

دەنگی لەیلی تەنها وەک ژاوەژاوێکی باگگراوند (Background Noise) مامەڵەی لەگەڵ دەکرا. سیستەمی کۆئەندامی دەماری هۆشیار، وەک هەموو پیاوێکی تری ناو تونێلەکە، دەرگای بیستنی داخستبوو تا بتوانێت تەواوی تەرکیزی بخاتە سەر دۆزینەوەی ئەو هەڵەیەی کە وای کردبوو مۆدێلەکەی داتاکان هەڵە بخوێنێتەوە.

دوای دە خولەک قسەکردن، فرمێسک بە چاوەکانی لەیلیدا هاتە خوارەوە. چاوەڕێی باوەشێک بوو. چاوەڕێی وشەیەکی دڵنەوایی بوو. چاوەڕێی ئەوە بوو هۆشیار بڵێت: "من لێرەم بۆ تو، تۆ بەهێزیت، خەمت نەبێت."

بەڵام لەبری ئەوە، هۆشیار لەپڕ دەستەکانی بەرزکردەوە، زەردەخەنەیەکی فراوان کەوتە سەر لێوی، و بە حەماسەتەوە هاواری کرد: "دۆزیمەوە! خەتای ڤاریەبڵەکان (Variables) بوو! سێ کاتژمێرە خەریکی ئەم نەفرەتییەم!" دواتر سەیری لەیلی کرد، هەروەک بڵێیت تازە بینیبێتی، "چیت دەگوت گیانەکەم؟ باسی ئۆفیست دەکرد؟"

ئەو ساتە بۆ لەیلی، وەک شکانی شوشەیەک بوو لەناو مێشکیدا. هەستی کرد بە تەواوی **بینراو نییە**. هەستی کرد لە کۆمپیوتەرێک، لە چەند دێڕە کۆدێکی بێگیان کەمترە لە ژیانی ئەو پیاوەدا. ئیهمالکردنەکە وەک چەقۆیەک چوو بە ناخیدا. تووڕەییەکی گەرم تەواوی جەستەی داگیر کرد. کوپە چایەکەی سەر مێزەکەی گرت و بە توندی کێشای بە دیوارەکەدا. پارچەکانی چایەکە وەک وێرانەی دڵی ئەو، بەسەر زەوییەکەدا پەرشوبڵاو بوون.

"تۆ مرۆڤ نیت هۆشیار!" لەیلی بە گریان و هاوارەوە گوتی، "تۆ ڕۆبۆتێکی بێ هەستیت! نەفرەت لە تۆ و لە زیرەکییە دەستکردەکەشت کە منت کردووەتە قوربانیی بێئاگاییەکانی خۆت!"

دەرگای ژوورەکەی بە توندی پێوەدا و بۆ چەندین ڕۆژ دوای ئەوە، بێدەنگییەکی ژەهراوی باڵی بەسەر ماڵەکەدا کێشا. هۆشیاریش لەولاوە خۆی بە قوربانی دەزانی، پێی وابوو لەیلی ڕێز لە ماندووبوونەکەی ناگرێت و لەپڕ شێت دەبێت.

(کۆتایی فلاشباک)

هۆشیار چاوەکانی کردەوە. هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا. سەیری چاوەکانی لەیلی کرد کە هێشتا کتێبەکەی بەدەستەوە بوو و چاوەڕێی کاردانەوەی ئەو بوو.

"ئێستا تێدەگەم..." هۆشیار بە دەنگێکی پڕ لە پەشیمانی و تێگەیشتنەوە گوتی. "لەو شەوەی زستاندا کە چایەکەت کێشا بە دیوارەکەدا... من لەناو تونێلەکەدا بووم. من وام دەزانی تۆ تێناگەیت کە چەند گرنگە کارەکەم تەواو بکەم. وام دەزانی ئەنقەستتە. بەڵام لە ڕاستیدا، من بە فیزیکی لەوێ بووم، بەڵام ئاگاییم لە شوێنێکی تر بوو. سیستەمی بیستنم کوژرابوو. لەیلی، بمبوورە. ئەگەر ئەوکات بمزانیایە کە بینینی تونێلی چەند کوێرکەرەوەیە، ڕێگەم نەدەدا هەست بەو ئیهمال کردنە و بێتەنهاییە بکەیت."

لەیلی دەستی هێنا بە قژی هۆشیاردا و زەردەخەنەیەکی میهرەبانانەی کرد. "منیش ئێستا تێدەگەم کە ئەوەی تۆ مەبەستت نەبووە پشتگوێم بخەیت.

تەنها بایۆلۆژیای مێشکت لەو کاتەدا وای داوا کردووە کە لەسەر یەک ئامانج فۆکەس بکەیت. وە منیش چاوەڕێم دەکرد وەک ژنێک، بە گۆشەنیگایەکی فراوانەوە گوێم لێ بگریت و هەم کۆدەکەشت بنووسیت. ئێمە هەردووکمان قوربانیی نەزانینی خۆمان بووین."

پاشان بە پێکەنینەوە ڕووپەڕێکی تری کتێبەکەی هەڵدایەوە. "ئەی چی دەربارەی سندووقی خاڵی (Nothing Box)؟ ئەمەیان پێکەنیناوییترین دۆزینەوەم بووە تا ئێستا!"

هۆشیار قاقایەکی لێدا. "ئای خوایە... سندووقی خاڵی! لەیلی، با باوەڕت پێ بکەم، مێشکی پیاو بەڕاستی وەک کۆمەڵێک سندووقی جیاواز وایە. سندووقێک بۆ کار، سندووقێک بۆ ئۆتۆمبێل، سندووقێک بۆ خێزان... و هیچ کام لەم سندووقانە پەیوەندییان بە یەکەوە نییە. بەڵام گەورەترین و خۆشەویستترین سندووق لە مێشکی مندا، سندووقە خاڵییەکەیە. کاتێک زۆر ماندووم، کاتێک سترێسم هەیە، دەمەوێت تەنها بچمە ناو ئەو سندووقەوە. لەوێ هیچ شتێک نییە. بە مانای وشە... هیچ."

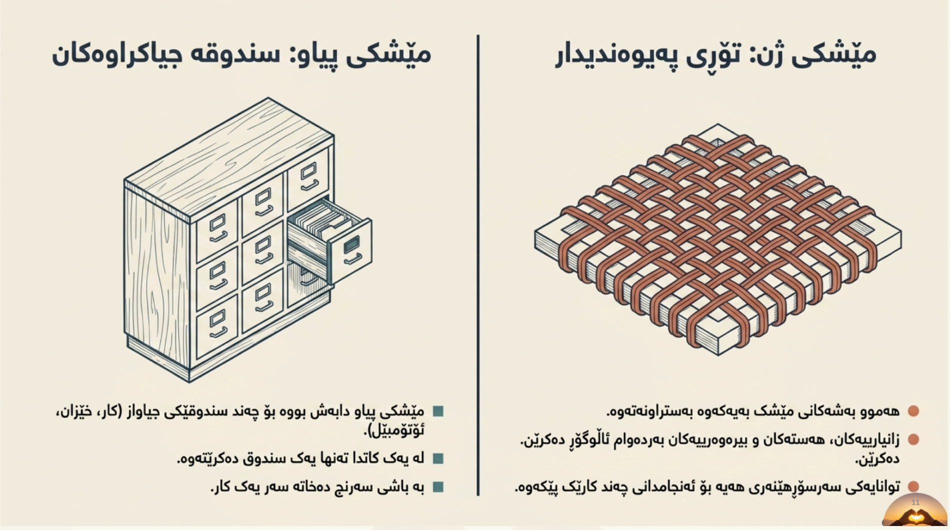

لەیلی سەری بادا، وەک ئەوەی هێشتا باوەڕکردن بەمە بۆی قورس بێت. "بۆ مێشکی ژنێک کە هەموو شتێک تێیدا بە یەکەوە گرێدراوە وەک وایەرەکانی نێتۆرکێک، باوەڕکردن بە بوونی سندووقێکی خاڵی مەحاڵە. کاتێک تۆ لەسەر قەنەفەکە دادەنیشتی و سەیری دیوارەکەت دەکرد، من لێت دەپرسیم 'بیر لە چی دەکەیتەوە؟' تۆش دەتگوت 'هیچ'، من وام دەزانی درۆم لەگەڵ دەکەیت. وام دەزانی پلانی شتێکی گەورە دادەنێیت یان کێشەیەکت لەگەڵ من هەیە. بەڵام ئەم کتێبە ڕزگاری کردم لەو وەهمە."

زانیارییەکان تەنها لێرەدا نەوەستان. چوونە قووڵایی زانستی هۆرمۆنەکانیشەوە. هۆشیار تێگەیشت کە پیاوان لە کاتی فشاردا پێویستیان بە بەرهەمهێنانی تێستۆستیرۆن هەیە بۆ گێڕانەوەی هاوسەنگییان، ئەمەش

زۆرجار لە ڕێگەی چارەسەرکردنی کێشەیەکی بچووک بە تەنیا، یان چوونە ناو سندووقە خاڵییەکەوە بەدەست دێت. بەڵام لەیلی، وەک هەموو ژنان، لە کاتی فشاردا پێویستی بە بەرهەمهێنانی ئۆکسیتۆسینە، هۆرمۆنی پەیوەندی و سۆز. بۆیە کاتێک لەیلی کێشەی دەبێت، دەیەوێت قسە بکات، باسی بکات، باوەشی پێدا بکرێت، تا ئۆکسیتۆسینەکەی بەرز بێتەوە و ئارام ببێتەوە.

"ئەمە گەورەترین کێشەی مرۆڤایەتییە!" هۆشیار بە سەرسوڕمانەوە گوتی. "من کاتێک سترێسم هەیە، پێویستم بە بێدەنگییە تا تێستۆستیرۆنەم بەرز بێتەوە. تۆ کاتێک سترێست هەیە، پێویستت بە قسەکردنە تا ئۆکسیتۆسینەکەت بەرز بێتەوە. ئەگەر بەبێ ئاگایی مامەڵە بکەین، من بێدەنگیی خۆمت بەسەردا دەسەپێنم و پێت وا دەبێت ئیهمالم کردوویت، تۆش قسەکردنی خۆتم بەسەردا دەسەپێنیت و پێم وا دەبێت سەرم دەبەیت!

ئەمە ڕێک نەگونجانی دوو ئۆپەرەیتینگ سیستەمە کە پێویستیان بە سۆفتوێری وەرگێڕ هەیە."

بۆچی لە کاتی قسەکردندا کێشەمان بۆ دروست دەبێت؟

ئەزموونەکە	لای ژن	لای پیاو
ئامانجی قسەکردن:	بۆ دەربڕینی هەستەکان و دروستکردنی پەیوەندی.	بۆ گەیاندنی زانیاری یان دۆزینەوەی چارەسەر.
شێوازی گوێگرتن:	کاردانەوەی دەبێت، سەری دەلەقێنێت و بەشداری دەکات.	بێدەنگ دەبێت وەک پەیکەر (بۆ ئەوەی تەرکیز بکات).
ئەنجامی تێنەگەیشتن:	پێی وایە پیاوەکە گوێی لێ ناگرێت و گرنگی پێنادات.	پێی وایە ژنەکە زۆر قسە دەکات و بۆڵەبۆڵ دەکات.

دکتۆر سەلاح ڕاشد دەڵێت: «ئێستا با باس لە 'ئابووریی سۆزدارانە و سیستەمی خاڵەکان' بکەین. ئەمە یەکێکە لە گەورەترین هەڵە تێگەیشتنەکانی نێوان ژن و پیاو. پیاو پێی وایە کاتێک ئۆتۆمبێلێکی مۆدێل بەرز بۆ خێزانی دەکڕێت، یان خانوویەکی گەورەی بۆ دابین دەکەیت، ئەوە ١٠٠ خاڵی بەدەستهێناوە و تا شەش مانگی تر پێویست ناکات هیچ بکات، ئەمە وەهمی ١٠٠ خاڵییە.»

هۆشیار ولەیلی سەیری ئەو ڤیدۆیەیان دەکرد پێکەوە، هۆشیار بە شەرمنانە سەری لەقاند: «بەڵێ، ڕاستییەکەی وام دەزانی. وام دەزانی گەورەیی

دیارییەکە و ئەو ماندووبوونەی لە پشتەوەیەتی، گوزارشت لە گەورەیی خۆشەویستییەکەم دەکات.»

دکتۆر سەلاح بەردەوام دەبێت: «لێرەدایە کە ئابووریی سۆزدارانەی ژنان پیاوان تووشی شۆک دەکات. لە لای ژن، و لە ژێرئاگاییدا مێشکیدا، هەر کارێک تەنها یەک خاڵی هەیە، گرنگ نییە قەبارەکەی چەندە! کڕینی خانوویەکی ملیۆن دۆلاری؟ یەک خاڵ. کڕینی ملوانکەیەکی ئەڵماس؟ یەک خاڵ. ژنان لەسەر بنەمای 'بەردەوامیی پێدانی سۆز' دەژین، نەک قەبارەی دیارییەکان. ئەو پێویستی بەوەیە ڕۆژانە دڵنیا بکرێتەوە کە تۆ لێرەیت، کە ئەو هێشتا گرنگترین کەسە لە ژیانی تۆدا. ئەو کارە بچووکانەی کە تۆ بە ناگرنگیان دەزانیت، لە ڕاستیدا گەورەترین وەبەرهێنانن لە ئابووریی سۆزدارانەی ژناندا.

با چەند نموونەیەکی کۆنکرێتیت پێ بڵێم کە دەتوانیت لەیلی پێ ئارام بکەیتەوە:

یەکەم: ئامادەکردنی کوپێک قاوە بۆی لە بەیانیاندا بەبێ ئەوەی داوای بکات (یەک خاڵ).

دووەم: ناردنی کورتەنامەیەک لە نیوەڕاستی ڕۆژێکی سەرقاڵدا کە تێیدا نووسراوە 'ئێستا بیرم دەکردیتەوە' (یەک خاڵ).

سێیەم: کردنەوەی دەرگای ئۆتۆمبێلەکەی پێش ئەوەی سەرکەوێت، وەک ڕێزێک بۆ بوونی (یەک خاڵ).

چوارەم: گوێگرتنێکی قووڵ و بەتەرکیز بۆ ماوەی دە خولەک کاتێک باسی کارەکەی دەکات، بەبێ مۆبایل و بەبێ ئامۆژگاری (یەک خاڵ).

پێنجەم: هێنانەوەی تەنیا یەک گوڵی سوور لە ئێوارەیەکی سێشەممەی ئاساییدا کە هیچ بۆنەیەکی تێدا نییە (یەک خاڵ).

شەشەم: چاککردنی دەسکی شکاوەی دەرگایەک یان گۆڕینی گڵۆپێکی سووتاو پێش ئەوەی ئەو دووجار داوات لێ بکات (یەک خاڵ).

لەیلی پێویستی بە پیاوێکە کە ئامادەیی ڕۆحیی هەبێت، نەک تەنها دابینکەرێکی دارایی مادی کە لە دوورەوە سەیری دەکات.»

لەیلی زەردەخەنەی کرد، بەڵام ئەم جارە زەردەخەنەکەی پڕ بوو لە قووڵایی و تێڕامان. "ئەو نەرمەکاڵایەی تۆ باسی دەکەیت، هۆشیار... پێم وا بێت

شتێکە لە سەرووی لۆژیک و زانستەوە. شتێکە پەیوەندی بە ڕۆح و تێگەیشتنی مرۆڤانەوە هەیە."

ئەم قسەیەی لەیلی، پێشەکییەکی بێناز بوو بۆ گەورەترین وەرچەرخانی ناو چیرۆکەکەیان. گەیشتبوونە خاڵی ناوەڕاستی گەشتەکەیان. کتێبەکان یارمەتییان دابوون لە مێشک و بایۆلۆژیای یەکتر تێبگەن، بەڵام هێشتا پارچەیەکی ونبوو لە مەتەڵەکەدا مابوو. پارچەیەک کە پێویست بوو ئەو زانیارییە وشکانە بکاتە کردار و ژیان.

شەوی دواتر، لەیلی کۆمپیوتەرەکەی هێنا و لە تەنیشت هۆشیارەوە دانیشت. "ئەمشەو شتێکی ترمان هەیە بۆ سەیرکردن. کۆرسێکی ڤیدیۆییە لەلایەن دکتۆر سەڵاح ڕاشدەوە. باسی پەیوەندییەکان و ئاگایی دەکات."

هۆشیار کە ئێستا کراوەتر بوو بۆ هەموو زانیارییەکی نوێ، بەبێ دوودڵی ڕازی بوو. پێکەوە دەستیان کرد بە سەیرکردنی زنجیرە ڤیدیۆکە. دکتۆر سەڵاح ڕاشد بەو دەنگە ئارام و پڕ لە حیکمەتەیەوە، باسی لە چەمکێک دەکرد کە بۆ هۆشیار تەواو نوێ بوو: "هاوسەرگیری، پێویستی بە ئاگایی هەیە، نەک تەنها لۆژیک."

وشەی "ئاگایی" (Awareness/Mindfulness) بەردەوام دووبارە دەبووەوە. دکتۆر ڕوونی دەکردەوە کە زیرەکی (Intelligence) توانای شیکارکردنی کێشەکانە، دروستکردنی پارەیە، سەرکەوتنە لە کاردا. بەڵام "ئاگایی" شتێکی ترە. ئاگایی بریتییە لە بوون لە ساتەوەختەکەدا، هەستکردن بە وزەی دەوروبەر، تێگەیشتن لەوەی کە مرۆڤەکان ماشێن نین و ناکرێت بە دوگمەیەک کۆنترۆڵ بکرێن.

"لۆژیک دەڵێت ئەگەر من جلی بۆ بکڕم و پارەی بۆ پەیدا بکەم، کەواتە من مێردێکی باشم،" دکتۆر سەڵاح لە ڤیدیۆکەدا دەیگوت. "بەڵام ئاگایی دەڵێت ژنەکەت لەوانەیە ئەو جلەی بۆ گرنگ نەبێت کاتێک ڕۆحەکەی برسییە بۆ تێگەیشتن و بینین و گوێلێگرتن. پیاوەتیی ڕاستەقینە، تەنها دابینکردنی ماددە نییە، بەڵکو دابینکردنی فەزایەکی عاتیفیی ئارامە."

دواتر گەیشتە سەر باسێک کە ناخی هۆشیاری هەژاند. باسی چەمکی "شکۆ" یان "سام"ی پیاوی دەکرد لە خێزاندا. هۆشیار، کە لە کۆمەڵگەیەکی ڕۆژهەڵاتیدا گەورە ببوو، هەمیشە وای تێگەیشتبوو کە پیاو بوون، واتە بوون بە دەسەڵاتدار. کە سام و شکۆ واتە ژنەکەت لێت بترسێت، قسە قسەی تۆ بێت، و لە بەرامبەر بڕیارەکانتدا هیچ نەوترێت. ئەمە ئەو بەرنامەیە بوو کە لە منداڵییەوە لە مێشکیدا چێنرابوو.

بەڵام دکتۆر سەڵاح ڕاشد پێناسەیەکی تری خستە ڕوو: "سام و شکۆی پیاو، بە مانای زۆرداری و دیکتاتۆری نایەت. بە مانای ئەوە نایەت کە تۆ ماڵەکە بکەیتە سەربازگەیەک و خۆشت فەرماندە بیت. سام واتە تۆ ببیتە قەڵایەکی ئارام. قەڵایەک کە کاتێک ژنەکەت، منداڵەکانت، کێشەیان دەبێت، بێنە ژێر سێبەری تۆوە چونکە دەزانن لەوێ دادپەروەری، دانایی، و گوێگرتن هەیە. شکۆ واتە بتوانیت تووڕەیی خۆت کۆنترۆڵ بکەیت و لەبری کاردانەوەی خێرا، بە ئاگاییەوە وەڵام بدەیتەوە. پیاوی خاوەن شکۆ، ئەو پیاوە نییە کە دەنگ بەرز دەکاتەوە، بەڵکو ئەو پیاوەیە کە ئارامییەکەی دەبێتە هۆی دڵنیایی بۆ دەوروبەرەکەی."

ئەم وشانە وەک ڕووناکییەک لەناو تاریکییەکی زۆر قووڵی ناخی هۆشیاردا درەوشانەوە. ڤیدیۆکەی وەستاند. بێدەنگییەکی قورس باڵی بەسەر ژوورەکەدا کێشا. هۆشیار چاوی بڕیبووە شاشە ڕەشبووەکە، بەڵام لە ڕاستیدا سەیری ناخی خۆی دەکرد. تەواوی تەمەنی، هەوڵی دابوو لە ڕێگەی لۆژیک، کار، و سەلماندنی زیرەکییەکەیەوە شکۆ بۆ خۆی دروست بکات. بەڵام لەو پرۆسەیەدا، ماڵەکەی کردبووە شوێنێکی سارد کە لەیلی تێیدا هەستی بە خنکان دەکرد. وای دەزانی ئەگەر ڕێگە بدات لەیلی زاڵ بێت بەسەر سۆزەکانیدا، ئەوا پێگەی خۆی وەک "پیاو" لەدەست دەدات.

لەیلی دەستی خستە سەر دەستی هۆشیار. بە نەرمی پرسی: "لە چیدای؟"

هۆشیار بە هێواشی سەری سوڕاند و سەیری ناو چاوەکانی لەیلی کرد. چاوەکانی هۆشیار پڕ ببوون لە فرمێسک، شتێک کە لەیلی زۆر دەگمەن دیبووی.

"لەیلی..." هۆشیار بە دەنگێکی لەرزیوەوە گوتی، "من هەمیشە دەمویست قەڵایەک بم بۆ تۆ. بەڵام من قەڵایەکم دروست کردبوو لە دیوارێکی ئەستووری لۆژیک کە نە دەرگای هەبوو نە پەنجەرە. تۆم لە دەرەوە جێهێشتبوو، خۆشم لە ناوەوە زیندانی کردبوو. من پێم وابوو زیرەکی دەستکرد دەتوانێت گەورەترین کێشەکانی جیهان چارەسەر بکات، بەڵام نەمتوانیبوو سادەترین کێشەی دڵی ئەو ژنە چارەسەر بکەم کە خۆشم دەوێت، چونکە بە ئامرازی هەڵە مامەڵەم دەکرد. من ئاگاییم نەبوو."

لەیلی هەستی کرد دڵی فراوان دەبێت. ئەمە ئەو پیاوە بوو کە ساڵانێک بوو چاوەڕێی بینینی بوو. پیاوێک کە بوێریی ئەوەی هەبێت دان بە لاوازییەکانی خۆیدا بنێت بێ ئەوەی هەست بکات پیاوەتییەکەی کەم بووەتەوە. پیاوێک کە لەبری ئەوەی پاساو بۆ هەڵەکانی بهێنێتەوە، لێیان تێدەگات.

"تۆ ئێستا لەناو قەڵاکەیت، هۆشیار. ئێمە هەردووکمان لەناویداین،" لەیلی بە سۆزەوە گوتی و خۆی نزیک کردەوە لێی. "منیش هەڵەم کرد. من وام دەزانی ئەرکی تۆیە هەموو برینەکانی من سارێژ بکەیت و هەموو کەموکوڕییەکانی ژیانم پڕ بکەیتەوە. وام دەزانی ئەگەر خۆشت بوێم، دەبێت بتوانیت مێشکم بخوێنیتەوە بێ ئەوەی قسە بکەم. منیش ئاگاییم نەبوو کە تۆش مرۆڤیت و پێویستت بەوەیە من لێت تێبگەم، نەک تەنها داوات لێ بکەم."

هۆشیار دەستەکانی لەیلی توند گرت. "دکتۆر سەڵاح ڕاست دەکات. هاوسەرگیری بە لۆژیک ناڕوات بەڕێوە. ئەلگۆریتمەکانی کۆمپیوتەر گەر هەڵەیەکیان تێدا بێت، دەکرێت بسڕێنەوە و سەرلەنوێ بنووسرێنەوە. بەڵام پەیوەندیی ئێمە پێویستی بە سڕینەوە نییە، پێویستی بە نوێکردنەوەیە. پێویستی بەوەیە کە من فێربم زمانی ڤینۆسییەکان بخوێنمەوە، وە تۆش قبوڵت بێت کە من هەندێک جار پێویستم بە ئەشکەوتە مەریخییەکەم هەیە."

ئەو شەوە، لەو ئەزموونگەی ئاگاییەدا، گرێکوێرەیەکی گەورەی ناخیان کرایەوە. گەیشتنە خاڵی ناوەڕاستی گەشتەکەیان. ئیتر کێشەکە ئەوە نەبوو کێ ڕاستە و کێ هەڵەیە. کێشەکە ئەوە نەبوو کێ براوەیە و کێ دۆڕاو. بۆ یەکەمین جار لە مێژووی پەیوەندییەکەیاندا، هەر دووکیان لە یەک سەنگەردا بوون، و ڕووبەڕووی نەزانین و بێئاگاییەکانی ڕابردوویان دەبوونەوە.

هۆشیار باوەشی بە لەیلیدا کرد. ئەم جارە باوەشەکەی جیاواز بوو. باوەشێک نەبوو بۆ تێپەڕاندنی کات یان بۆ چارەسەرکردنێکی خێرای کێشەیەک. باوەشێک بوو پڕ لە ئامادەیی، پڕ لە ئاگایی. لەیلی سەری خستە سەر سنگی هۆشیار و گوێی لە لێدانی دڵی بوو. لەو ساتەدا، هۆشیار تەنها ئەندازیارێکی زیرەکی دەستکرد نەبوو، وە لەیلیش تەنها ژنێکی پرتەوبۆڵەکەر نەبوو. ئەوان دوو ڕۆح بوون کە لە دوو هەسارەی جیاوازەوە هاتبوون، بەڵام دواجار فێر ببوون چۆن پردێک لە نێوان جیهانەکانیاندا دروست بکەن؛ پردێک کە پایەکانی لەسەر زانست و تێگەیشتن دانرابوو، و بە کۆنکرێتی ئاگایی و خۆشەویستی قایم کرابوو.

لەم خاڵە وەرچەرخانەوە، تاریکییە گەورەکە ڕەویبووەوە. سەفەرەکەیان بەرەو هەسارەکانی یەکتر سەری گرتبوو. هەستیان بە هیوایەکی نوێ دەکرد، هیوایەک کە پێی دەگوتن قۆناغەکانی داهاتووی ژیانیان، هەرچەندە ڕەنگە هێشتا کێشەی تێدا بێت، بەڵام ئیتر بە چەکی ئاگاییيەوە ڕووبەڕووی دەبنەوە، نەک بە شمشێری لۆژیکێکی سارد و کوێر. وە لێرەوە، قۆناغێکی نوێی بونیات نانەوە دەستی پێ دەکرد.

زریانی بێئاگایی و داڕمانی کۆشکی زانیاری

ژیان هەمیشە لەو ساتانەدا گەورەترین تاقیکردنەوەکانی خۆی دەخاتە ڕوو، کە مرۆڤ پێی وایە هەموو شتێکی لەژێر کۆنترۆڵدایە. هۆشیار و لەیلی، دوای ئەو ئاشتبوونەوەیە و ئەو هەموو گفتوگۆ قووڵانەی لەسەر بنەماکانی تێگەیشتن و ئاگایی هەیانبوو، وایان دەزانی کۆشکێکی پۆڵایینیان دروست کردووە کە هیچ ڕەشەبایەک ناتوانێت بیهەژێنێت. پێیان وابوو ئەو زانیارییانەی لە کتێبەکانی دەروونناسی و پەیوەندییەکانەوە وەریان گرتبوو، وەک قەڵغانێکی ئەفسووناوی لە هەموو قەیرانێک دەیانپارێزێت. بەڵام نەیاندەزانی کە زانیاری، تا ئەو کاتەی نەکەوێتە ناو ئاگری تاقیکردنەوەیەکی سەختەوە، تەنها وشەی سەر کاغەزە.

گەردەلوولەکە لە شوێنێکەوە دەستی پێکرد کە هۆشیار هەرگیز چاوەڕوانی نەدەکرد: شوێنی کارەکەی. کۆمپانیای ئایتییەکەی کە سەرقاڵی پەرەپێدانی پرۆژەیەکی گەورەی "زیرەکی دەستکرد" بوو، لەناکاو ڕووبەڕووی کێشەیەکی یاسایی گەورە و وێرانکەر بووەوە. یەکێک لە ئەلگۆریتمەکانیان کە پشت بە فێربوونی ئامێر (Machine Learning) دەبەستێت، بێ ئەوەی مەبەستیان بێت، پێشێلی مافی خاوەندارێتیی چەندین داتابەیسی گەورەی جیهانی کردبوو. سکاڵایەکی یاسایی بە بڕی چەندین ملیۆن دۆلار لەسەر کۆمپانیاکە تۆمار کرا. لە ماوەی چەند کاتژمێرێکدا، ئەو جیهانە دیجیتاڵییەی هۆشیار کە پڕ بوو لە ڕێکوپێکی و لۆژیک، گۆڕا بۆ دۆزەخێکی پشێو و بێسەروبەر.

پەستانەکە هێندە قورس بوو، مێشکی هۆشیار توانای شیکردنەوەی لەدەست دا. ئەو هەمیشە شانازی بەوەوە دەکرد کە پیاوێکی لۆژیکییە و دەتوانێت کێشەکان چارەسەر بکات، بەڵام ئەمجارە کێشەکە لە دەرەوەی توانای کۆنترۆڵی ئەو بوو. پارێزەرەکان، وەبەرهێنەرەکان، و تیمە تەکنیکییەکەی بەردەوام لە پەیوەندیدا بوون. کۆدەکانی زیرەکی دەستکرد نەیاندەتوانی ئەم قەیرانە یاسایی و داراییە چارەسەر بکەن. لەم ساتەدا، غەریزە کۆنەکەی پیاوانەی هۆشیار بەخەبەر هاتەوە؛ ئەو غەریزەیەی کە لە کاتی مەترسیدا پیاو ناچار دەکات بکشێتەوە و بچێتە ناو "ئەشکەوتەکەی".

هۆشیار گەڕایەوە ماڵەوە، بەڵام تەنها جەستەی گەڕابووەوە. مێشکی لەناو وایەرە ئاڵۆزەکانی سێرڤەرەکان و پەڕاوە یاساییەکاندا گیری خواردبوو. ڕەنگی پەڕیو بوو، چاوەکانی نوقمی بیرکردنەوەیەکی تاریک بوو بوون. بێ ئەوەی هیچ بڵێت، چاکەتەکەی فڕێدایە سەر قەنەفەکە و چووە گۆشەیەکی ژوورەکە، لاپتۆپەکەی کردەوە و بە بێدەنگییەکی کوشندە سەیری شاشەکەی دەکرد. دەیویست لە ڕێگەی ئەم بێدەنگییەوە کێشەکە لە مێشکی خۆیدا شی بکاتەوە، پێی وابوو ئەگەر قسە نەکات، ئەوا لەیلی لەو فشارە دەپارێزێت و خۆیشی باشتر تەرکیز دەکات.

لەولاشەوە، لەیلی بە ماندوویەتییەکی زۆرەوە لە قوتابخانە گەڕایەوە. ڕۆژێکی پڕ لە ململانێ و جەنجاڵی بەڕێ کردبوو. یەکێک لە قوتابیێکانی باری

تەندروستی تێکچووبوو و لەگەڵ مامۆستا سەرپەرشتیارەکەیدا تووشی دەمەقاڵێیەکی توند بووبوو. لەیلی لەژێر فشارێکی دەروونیی سەختدا بوو. وەک سروشتی ژنانەی خۆی، ئەو پێویستی بەوە بوو کە قسە بکات، پێویستی بە گوێگرێک بوو کە هەستەکانی بۆ شەن و کەو بکات، پێویستی بەوە بوو کە هۆشیار لە باوەشی بگرێت و پێی بڵێت "من لێرەم بۆت، هەموو شتێک باش دەبێت".

بەڵام کاتێک لەیلی دەرگای ماڵەوەی کردەوە، ڕووبەڕووی دیوارێک لە سەهۆڵ بووەوە. هۆشیاری بینی کە وەک پەیکەرێک لەپێش شاشەی لاپتۆپەکەی دانیشتووە، تەنانەت سەریشی هەڵنەبڕی تا سڵاوێکی گەرمی لێ بکات. لەیلی هەستی بە نامۆییەکی قووڵ کرد، بەڵام بڕیاری دا باسی کێشەکانی خۆی بکات، بەو هیوایەی هۆشیار وەک ڕۆژانی پێشوو ئەو "ئاگاییە"ی تێدا بێت کە لە کتێبەکاندا فێری بووبوون.

لەیلی دەستی کرد بە قسەکردن: "هۆشیار، ئەمڕۆ خراپترین ڕۆژی ژیانم بوو، مامۆستا ئازاد زۆر بێڕێزی پێ کردم، قوتابەکە خەریک بوو لە دەست بچێت، من زۆر شەکەتم..."

هۆشیار، کە مێشکی لەناو قەیرانی کۆمپانیاکەیدا دەکولا، بە دەنگێکی سارد و بێ ڕۆح، وەک ئامێرێکی ژمێرەر وەڵامی دایەوە: "ئهم... ڕاست دەکەیت،

کێشەیەکی گەورەیە. پێویستە بەیانی ڕاپۆرتێک بەرز بکەیتەوە دژی مامۆستا ئازاد. کێشەکە بەمجۆرە چارەسەر دەبێت."

لەیلی وەک ئەوەی زللەیەکی لێ درابێت، سارد بووەوە. ئەو چارەسەری نەدەویست، ئەو تەنها سۆز و گوێگرتنی دەویست. فشارە کەڵەکەبووەکانی سەر شانی، تێکەڵ بەم ساردییەی هۆشیار، بوونە پریشکێک بۆ تەقینەوەیەکی گەورە. گلەییە بچووکەکەی ئەمڕۆی قوتابخانە، گۆڕا بۆ دەروازەیەک بۆ کردنەوەی هەموو برینە کۆنەکان.

"تۆ هەرگیز گوێم لێ ناگریت!" لەیلی بە دەنگێکی بەرزەوە وتی، کە فرمێسک لە چاوەکانی کۆبووبوونەوە. "هەمیشە وا دەزانیت من کێشەیەکی بیرکاریم و دەبێت حەلم بکەیت! تۆ تەنانەت سەریشت هەڵنەبڕی سەیری چاوەکانم بکەیت. هەرگیز لە من تێناگەیت، وەک چۆن مانگی پێشووش لە ماڵی دایکم بەتەنیا جێت هێشتم، وەک چۆن پارساڵیش لە کاتی نەخۆشییەکەمدا هەر خەریکی مۆبایلەکەت بوویت!"

لەیلی کەوتە ناو گێژاوی کۆنەگلەیی، دیاردەیەک کە لە کاتی پەستانی زۆری دەروونیدا ڕوو دەدات کە مرۆڤ توانای جیاکردنەوەی کێشەی ئێستا و ڕابردووی نامێنێت و هەمووی بەیەکەوە هەڵدەڕێژێت.

هۆشیار کە بەتەواوی لەناو قەیرانی کارەکەیدا نقوم بووبوو، ئەم هێرشەی لەیلیی لەم ساتەدا وەک نادادپەروەرییەکی گەورە دەهاتە بەرچاو. هەوڵی دا ئەوەی لە کتێبەکانی "پیاوان لە مەریخەوە هاتوون و ژنان لە ڤینۆسەوە" و وانەکانی دکتۆر سەڵاح ڕاشد فێری بووبوو، جێبەجێی بکات. بەڵام کاتێک زانیاری دەبێتە ئامرازێکی ڕووکەش و لە قووڵایی دڵەوە هەڵناقوڵێت، دەبێتە شتێکی مەترسیدار.

هۆشیار بە تۆنێکی دەستکرد و دروستکراو، وەک ئەوەی لە ڕووی دەقێکەوە بیخوێنێتەوە، وتی: "لەیلی، من تێدەگەم کە تۆ هەست بە پشتگوێخستن دەکەیت. من هەستەکانت قبوڵ دەکەم و دەزانم کە تووڕەیت."

ئەم وەڵامە، لەبری ئەوەی ئاو بکاتە بە ئاگرەکەدا، بووە بەنزین. لەیلی هەستی بەو ساختەکارییە کرد. هەستی کرد هۆشیار وەک بەرنامەیەکی "زیرەکی دەستکرد" مامەڵەی لەگەڵ دەکات، کە وشەکان بەپێی ئەلگۆریتمێک ڕیز دەکات بێ ئەوەی هیچ هەستێکی تێدا بێت.

لەیلی بە هاوارەوە کەوتە گریان و بە دەنگێکی پڕ لە ئازارەوە وتی: "بێدەنگ بە! بێدەنگ بە! ئەو قسانەم بۆ مەکە کە لە کتێبەکانەوە لەبەرت کردوون! تۆ تەنها نواندن دەکەیت، هیچ ئاگاییەکی ڕاستەقینەت نییە! تۆ وەک ئەو ئامێرانەی کۆمپانیاکەت بێ ڕۆحیت. پێت وایە بە چەند وشەیەکی دەستکرد

دەتوانیت من بێدەنگ بکەیت؟ تۆ هەرگیز منت نەبینیووە، تۆ تەنها زانیاریت هەیە، بەڵام هیچ هەستێکت نییە!"

ئەو ڕستانە، وەک چەقۆیەک بە دڵی هۆشیاردا چوون. هەموو شتێک لەدەست چوو. هەموو ئەو تێگەیشتن و گفتوگۆیانەی پێشتر هەیانبوو، هەموو وانەکانی مەریخ و ڤینۆس، هەموو ئامۆژگارییەکانی دکتۆر سەلاح ڕاشد، لەم ساتەدا وەک "داتایەکی مردوو" دەردەکەوتن. وەک ئەو کۆدانەی کە لە کاتی قەیرانێکی گەورەی سیستەمدا کار ناکەن، زانیارییەکانی هۆشیاریش نەیتوانی ڕێگری لەم شەڕە وێرانکەرە بکات.

لەیلی بە گریانێکی بەکوڵەوە ژوورەکەی جێهێشت و دەرگای ژووری نووستنەکەی بە توندی کێشا بە یەکدا. دەنگی درەنگەی دەرگاکە، وەک دەنگی دارمانی ئەو کۆشکە بوو کە لە زانیاری و تیۆری دروستیان کردبوو.

هۆشیار بەتەنیا مایەوە. بێدەنگییەکی قورس و خنکێنەر باڵی بەسەر ماڵەکەدا کێشا. لاپتۆپەکەی پێشی هێشتا کاری دەکرد، ڕووناکییە شینەکەی شاشەکە دەیدا لە دەموچاوی، بەڵام ئەو هیچ شتێکی نەدەبینی. جیهانەکەی بەسەریدا ڕووخابوو. کۆمپانیاکەی لەبەردەم هەڕەشەی مایەپووچبووندا بوو، وە ژیانی هاوسەرگیریشی لە لێواری هەرەسدا بوو.

شەوی تاریکی ڕۆح دەستی پێکرد.

هۆشیار هەستا و چرای ژوورەکەی کوژاندەوە. چوو لە باڵکۆنی ماڵەکەیان دانیشت. هەوایەکی ساردی شەو بە ڕووخساریدا دەیکێشا. شار لە خەوێکی قووڵدا بوو، بەڵام لە ناخی ئەودا زریانێک هەڵی کردبوو کە هەموو باوەڕەکانی ڕاماڵیبوو.

لەو تەنیاییەدا، هۆشیار دەستی کرد بە تێڕامانێکی قووڵ و پڕ لە ئازار. قسەکانی لەیلی بەردەوام لە گوێیدا دەزرنگانەوە: "تۆ تەنها نواندن دەکەیت، هیچ ئاگاییەکی ڕاستەقینەت نییە".

بۆ یەکەم جار لە ژیانیدا، هۆشیار هەستی بە درۆی گەورەی ناخی خۆی کرد. ئەو تێگەیشت کە تا ئێستا پێی وابووە "ئاگایی" بریتییە لە کۆکردنەوەی زانیاری. پێی وابوو ئەگەر کتێبێک بخوێنێتەوە لەسەر ئەوەی چۆن مامەڵە لەگەڵ ژندا بکات، ئەوا ئیتر ئەو پیاوێکی تێگەیشتووە. پێی وابوو دەتوانێت پەیوەندییە مرۆییەکان وەک نەخشەیەکی ئەندازیاری و وەک کۆدەکانی "زیرەکی دەستکرد" ڕێک بخات.

بەڵام لە کاتی زریاندا، زانیاری هیچ سوودێکی نییە ئەگەر نەبووبێتە بەشێک لە بوونت. وەک ئەوەی کتێبێکت خوێندبێتەوە لەسەر مەلەکردن،

بەڵام کاتێک فڕێ دەدرێیتە ناو زەریایەکی پڕ لە شەپۆلەوە، ئەو زانیارییانە ناتوانن لە خنکان ڕزگارت بکەن ئەگەر ماسولکەکانت ڕانەهاتبێتن.

هۆشیار بۆی دەرکەوت کە "ئاگایی" ئەوە نییە لە کاتی ئارامیدا قسەی فەلسەفی و جوان بکەیت، بەڵکوو ئاگایی ڕاستەقینە ئەوەیە لە کاتی زریاندا، لە کاتی فشار و ئازاردا، بتوانیت بە هێمنی بمێنیتەوە و کۆنترۆڵی کاردانەوەکانی خۆت بکەیت. ئەو بینی کە چۆن زانیارییەکانی دەروونناسی بوونە "داتایەکی مردوو" چونکە ئەو بە مێشکی بەکاری دەهێنان نەک بە دڵی و ڕۆحی. کاتێک لەیلی هاواری دەکرد، هۆشیار تەنها بەدوای تەکنیکێکدا دەگەڕا بۆ بێدەنگکردنی، نەک ئەوەی بەڕاستی لە ئازارەکەی تێبگات.

لەم ساتەی داڕمانەدا، فلاشباکێک، یادەوەرییەکی زۆر کۆن، وەک تروسکاییەک لە تاریکیدا هاتە ناو مێشکی هۆشیارەوە.

یادەوەرییەکە گەڕایەوە بۆ بیست ساڵ لەمەوبەر. ئەوکاتەی منداڵ بوو. ڕۆژێک باوکی، کە پیاوێکی سادەی کاسبکار بوو، ڕووبەڕووی قەیرانێکی گەورەی دارایی بووەوە. هاوبەشەکەی لە کاردا فێڵی لێ کردبوو و هەموو سەرمایەکەی برابوو. هۆشیار لەبیریەتی کە چۆن دایکی لە ماڵەوە بە شڵەژانەوە دەگریا و هاواری دەکرد. دایکی باسی هەموو کێشەکانی ڕابردوو و داهاتووی دەکرد، دەترسا لەوەی برسی ببن، دەترسا لەوەی ماڵەکەیان بفرۆشن.

باوکی هۆشیار نە کتێبی "مەریخ و ڤینۆس"ی خوێندبووەوە، نە گوێی لە وتارەکانی دکتۆر سەڵاح ڕاشد گرتبوو، نە دەشیویست بە "تەکنیک" دڵی دایکی بداتەوە. باوکی تەنها لەسەر سجادەی نوێژەکەی دانیشتبوو. بێدەنگ بوو، بەڵام بێدەنگییەکەی لە جۆری بێدەنگییەکەی هۆشیار نەبوو (کە بێدەنگییەکی ڕاکردن و ساردی بوو). بێدەنگیی باوکی، پڕ بوو لە "سام" و "ئامادەیی".

باوکی سەری هەڵبڕی، بە چاوێکی پڕ لە میهرەبانی و هێزەوە سەیری دایکی کرد. قسەی زۆری نەکرد، تەنها دەستی دایکی گرت و بە دەنگێکی لەسەرخۆ و پڕ لە دڵنیاییەوە پێی وت: "ژنەکە، تا من هەناسە بدەم، ناهێڵم موو بەقەدتانەوە بێت. تۆ خوا و منت هەیە، ئەمەش تێدەپەڕێت."

ئەو چەند وشەیە، هیچ شیکردنەوەیەکی لۆژیکی یان تەکنیکێکی دەروونییان تێدا نەبوو، بەڵام ئەوەندە پڕ بوون لە "ئاگایی" و ئامادەیی ڕۆحی، کە دەستبەجێ شڵەژانەکەی دایکی هێمن کردەوە. باوکی قەیرانەکەی لەو ساتەدا چارەسەر نەکردبوو، بەڵام بە بوونی خۆی، بە سام و هێمنییەکەی،ماڵەکەی لە دارمان پاراست. باوکی هیچ ئامێر و کتێبێکی پێ نەبوو، بەڵام "ئاگایی"یەکی مرۆیی قووڵی هەبوو کە لە ناخەوە هەڵدەقوڵا، نەک لە زانیارییەکی دەرەکییەوە.

هۆشیار فرمێسک بە چاوەکانیدا هاتە خوارەوە. تێگەیشت کە چەندە لە باوکی، لەو پیاوە سادەیە، دواکەوتووەتەوە. ئەو خاوەنی بڕوانامەی بەرزە، بەڕێوەبەرە لە کۆمپانیای زیرەکی دەستکرد، سەدان کتێبی خوێندووەتەوە، بەڵام لەبەردەم یەکەمین زریانی ڕاستەقینەی ژیانیدا، شکستی هێنا لەوەی وەک پیاوێکی ڕاستەقینە "ئامادە" بێت.

تێگەیشت کە کێشەکەی لەگەڵ لەیلی ئەوە نەبووە کە نەیزانیوە چۆن قسە بکات، بەڵکو کێشەکە ئەوە بووە کە ئەو هەر لە بنەڕەتەوە **لەوێ نەبووە**. ئەو لەناو مێشکی خۆیدا بووە، لەناو کێشەکانی کۆمپانیاکەیدا بووە. کاتێک لەیلی قسەی کردووە، هۆشیار تەنها وەک "کێشەیەک بۆ چارەسەرکردن" مامەڵەی لەگەڵ کردووە، نەک وەک مرۆڤێک کە پێویستی بە گرێدان و سۆزە.

بەو شەوە تاریکەدا، لەناو ئەو بێدەنگییەدا، هۆشیار بڕیارێکی گرنگی دا. بڕیاری دا کە واز لە "نواندن" بهێنێت. واز لەوە بهێنێت کە ژیانی هاوسەرگیری وەک پڕۆژەیەکی ئەندازیاری مامەڵە لەگەڵ بکات. زانیارییەکان باش بوون، بەڵام کاتی ئەوە هاتبوو ئەو زانیارییانە لە "داتایەکی مردوو"وە بگۆڕێت بۆ "ئاگاییەکی زیندوو". دەبوایە فێر ببێت چۆن سام و هێمنییەکەی باوکی لە ناخی خۆیدا دروست بکاتەوە. دەبوایە تێبگات کە ژن، کاتێک دەشڵەژێت، پێویستی بە ئەلگۆریتم و شیکاریی لۆژیکی نییە، بەڵکو پێویستی بە پیاوێکە کە لەناو زریانەکەدا وەک چیایەک بە هێمنی بوەستێت و باوەشی بۆ بکاتەوە.

هۆشیار سەیری دەرگای داخراوی ژووری نووستنەکەی کرد. دەیویست بچێتە ژوورەوە، بەڵام دەیزانی ئێستا کاتی نییە. دەبوایە سەرەتا خۆی دروست بکاتەوە، پێش ئەوەی هەوڵی چاککردنەوەی دڵی لەیلی بدات. زریانەکە کۆشکی زانیارییەکانی ڕووخاندبوو، بەڵام لەسەر کەلاوەکانی ئەو کۆشکە، هۆشیار خەریک بوو بۆ یەکەمین جار، تۆوی "ئاگایی"یەکی ڕاستەقینە و بێگەرد دەچێنێت. شەوەکە هێشتا درێژ بوو، و تاریکییەکە قووڵ، بەڵام بۆ یەکەم جار، هۆشیار لەناو خۆیدا هەستی بە ڕووناکییەکی نوێ کرد کە لە هیچ کتێبێکەوە نەهاتبوو، بەڵکوو لە قووڵایی ئازار و تێگەیشتنە مرۆییەکەی خۆیەوە هەڵیقوڵابوو.

گەشەی ئاگایی

لەدایکبوونی عەشقی هۆشیارانە و کەنارەکانی ئومێد

شەوێکی بێدەنگ بوو، تەنها دەنگی ترپەی کاتژمێرەکەی سەر دیوارەکە و هەناسە قووڵەکانی هۆشیار ژوورەکەیان پڕکردبووەوە. لەبەردەم شاشەی کۆمپیوتەرەکەیدا دانیشت بوو، ڕووناکییە شینەکەی شاشەکە ڕووخساری داپۆشیبوو، بەڵام ئەمجارە جیاواز بوو. پەنجەرەی گفتوگۆکەی لەگەڵ زیرەکی دەستکرد کراوە بوو، هێمای نووسینەکە دەتروکایەوە و چاوەڕێی فەرمانێک، پرسیارێک، یان کێشەیەک بوو کە بۆی شیکار بکات. هۆشیار سەیری ئەو ڕووناکییە بچووکەی دەکرد و لە پڕێکدا، وەک ئەوەی بروسکەیەک لە ناخیدا

بدات، تێگەیشت. تێگەیشت کە گرفتە گەورەکەی ژیانی، ئەو درزە قووڵەی کەوتبووە نێوان خۆی و لەیلی، لە نەزانینەوە سەرچاوەی نەگرتبوو. کێشەکە ئەوە نەبوو کە ئەو زانیاری یان داتای پێویستی نییە بۆ بەڕێوەبردنی ژیانی، بەڵکوو کێشە گەورەکە ئەوە بوو کە ئەو لەوێ "ئامادە" نەبوو.

ئامادەیی، ئەو وشە سادەیەی کە هەموو ماناکانی بوونی پیاوانەی تێدا کۆدەبێتەوە. هۆشیار هەستی کرد کە لە ساڵانی ڕابردوودا، ڕۆحی خۆی ڕادەستی لۆژیکێکی سارد و ئالگۆریتمەکان کردووە. کاتێک لەیلی پێویستی بە گوێگرتن بووە، هۆشیار بەدوای شیکارێکی لۆژیکیدا گەڕاوە. کاتێک لەیلی پێویستی بە باوەشێکی قووڵ و پیاوانە بووە بۆ ئەوەی هەست بە پارێزراوی بکات، هۆشیار وەک "پیاوی بەڵێ" خۆی بچووک کردووەتەوە تەنها بۆ ئەوەی کێشە دروست نەبێت. ئەمە نەک ئاشتی نەهێنابوو، بەڵکوو لەیلی ناچار کردبوو کە ڕۆڵی ئەویش بگرێتە ئەستۆ.

بە ئارامییەکی نوێوە کە پێشتر هەرگیز لە خۆیدا نەیدۆزیبووەوە، شاشەی کۆمپیوتەرەکەی داخست. هەناسەیەکی قووڵی هەڵمژی و هەستی بە قورسایی قاچەکانی سەر زەوییەکە کرد. ئەو ئیتر پیاوێک نەبوو لە ناو هەورەکانی خەیاڵ و داتادا ون بووبێت، بەڵکوو پیاوێک بوو کە ڕەگەکانی لە ناو واقیعدا ڕۆدەچوون. هەستا و بەرەو ژووری نوستنەکە هەنگاوی نا، ئەو شوێنەی کە

لەیلی تێیدا لەسەر جێگاکە دانیشت بوو، کتێبێکی بەدەستەوە بوو، بەڵام چاوەکانی لەسەر دێڕەکان وەستابوون و دیار بوو خەیاڵی لە شوێنێکی ترە.

هۆشیار لە قەراغی دەرگاکە وەستا. سەیری ئەو ژنەی کرد کە چەندین ساڵە هاوسەفەرییەتی. چرچ ولۆچییەکی کەم لە دەوری چاوەکانی لەیلی دروست ببوون، کە نیشانەی ئەو بارە قورسە بوون کە لە نەبوونی ئامادەیی هۆشیاردا هەڵیگرتبوون. هۆشیار هەنگاوی نا بۆ ناو ژوورەکە. ڕۆیشتنەکەی جیاواز بوو، نە بە شەرمەوە بوو نە بە شکانەوە. بە هەستێکی پڕ لە سامەوە، سامێک کە لە درککردن بە هێزی خۆیەوە سەرچاوەی دەگرت، بەڵام هاوکات پڕ بوو لە میهرەبانییەکی بێسنوور، چوو لە بەرامبەری دانیشت.

گەشەی ئاگایی

لەیلی سەری هەڵبڕی، چاوەکانی پڕ بوون لە پرسیار و ماندووبوون. پێش ئەوەی هیچ بڵێت، هۆشیار دەستی درێژ کرد و بە نەرمی، بەڵام بە توندییەکی پڕ لە دڵنیایی، دەستەکانی لەیلی گرت.

"لەیلی،" هۆشیار بە دەنگێکەوە وتی کە لە قووڵایی سنگیەوە دەردەچوو، دەنگێک کە ئیتر لەرەلەری دوودڵی تێدا نەبوو. "هاتووم داوای لێبوردنت لێ بکەم. نەک بۆ ئەو شتانەی کە کردوومن، بەڵکوو بۆ ئەو کاتانەی کە لەوێ نەبووم. من لێرە بووم لە تەنیشتت، بەڵام ڕۆحم، ئامادەییم، هێزەکەم، لە شوێنێکی تر بوون."

لەیلی سەری سوڕما. ئەمە ئەو پیاوە نەبوو کە بە خێرایی دەیگوت "بەڵێ گیانەکەم، تۆ ڕاست دەکەیت" تەنها بۆ ئەوەی گفتوگۆکە دابخات. ئەمە پیاوێک بوو کە ڕووبەڕووی چاوەکانی دەبووەوە.

هۆشیار بەردەوام بوو: "من وازم لە ڕۆڵی خۆم هێنابوو. پێم وابوو ئەگەر نەبمە ڕێگر لەبەردەمت و هەموو شتێک بە قسەی تۆ بکەم، ئەوە مانای خۆشەویستییە. پێم وابوو زیرەکی و لۆژیک و زانیاری دەتوانن جێگای ئامادەیی پیاوێک بگرنەوە. بەڵام من تۆم برسی کرد... برسی لەو هەستەی کە پیاوێک لە پشتتەوەیەتی و وەک شاخێک دەتوانیت پاڵی پێوە بدەیت. من دەمەوێت لێرە بەدواوە ئەو شاخە بم. بە ئاگاییەوە هەڵەکانی خۆم دەبینم، و لێرەم بۆ ئەوەی چەقی هێزی ئەم ماڵە بگرمە دەست، نەک بۆ ئەوەی فەرمانت بەسەردا بکەم، بەڵکوو بۆ ئەوەی تۆ بتوانیت لە ئارامیدا بیت."

فرمێسک لە چاوەکانی لەیلی قەتیس مان و پاشان بە نەرمی بەسەر گۆناکانیدا خلیسکایە خوارەوە. ئەم فرمێسکانە هی ئازار نەبوون، بەڵکوو هی توانەوەی ئەو سەهۆڵە بوون کە ساڵانێک بوو لە ناخیدا دروست ببوو. ئەو قەڵغانەی کە ناچار بوو دروستی بکات بۆ ئەوەی ژیانیان بپارێزێت، خەریک بوو درزی تێدەکەوت.

لەیلی بە دەنگێکی لەرزیو بەڵام پڕ لە ڕاستگۆیی وەڵامی دایەوە: "هۆشیار... منیش زۆر ماندوو بووم. ماندوو بووم لەوەی کە دەبوو هەمیشە بڕیاردەر بم، هەمیشە ئاگاداری هەموو شتێک بم. ئەو فشارانەی کە دەمخستە سەرت، ئەو گلەییانەی کە لێم دەکردیت، لە ڕقەوە نەبوون. من تەنها دەترسام. کاتێک دەمبینیت تۆ واز لە شتەکان دەهێنیت، ناچار دەبووم خۆم قۆڵی لێ هەڵماڵم. خەریک بوو ڕۆڵی پیاوی ماڵ دەگرتە ئەستۆ، و ئەوەش وای لێکردبووم هەست بە لەدەستدانی مێینایەتی خۆم بکەم. من نەمویستووە سەردەستە بم، تەنها ویستوومە دڵنیا بم کە کەسێک هەیە سەرکردایەتی بکات."

لەو چرکەساتەدا، لە ناو ئەو ژوورەدا. ئەو دوو کەسە، کە ساڵانێک بوو لە ناو تارمایی ڕۆڵە هەڵەکان و لێک تێنەگەیشتنەکاندا یەکتریان ئازار دەدا، ئێستا لە ڕووناکییەکی نوێدا یەکتریان دەبینی. هۆشیار باوەشی بە لەیلیدا کرد، باوەشێک کە جیاواز بوو لە هەموو باوەشەکانی ڕابردوو. ئەمەیان باوەشی پیاوێک بوو کە دەیزانی کێیە و لە کوێیە، باوەشێک کە لەیلی تێیدا هەستی بە بچووکی و پارێزراوی دەکرد، نەک وەک دایکێک کە کوڕەکەی لە باوەش گرتبێت، بەڵکوو وەک ژنێک کە لە باوەشی پیاوەکەیدا ئارامی دەدۆزێتەوە.

ڕۆژی دواتر، تیشکی خۆر بە جۆرێکی تر لە پەنجەرەی ئۆفیسەکەی هۆشیاری دەدا. ئەو کێشە یاساییە گەورەیەی کە کۆمپانیاکەی ڕووبەڕووی

ببووەوە و ماوەیەک بوو مۆتەکەی شەوانی بوو، ئێستا لەسەر مێزەکەی بوو. پێشتر، هۆشیار لەبەردەم ئەم جۆرە کێشانەدا پەشۆکاو دەبوو، یان بەتەواوی پشتی بە ڕاوێژکارەکان دەبەست بۆ ئەوەی خۆی بڕیاری کۆتایی بدات. بەڵام ئەمڕۆ جیاواز بوو.

هۆشیار لاپتۆپەکەی کردەوە. زیرەکی دەستکردەکەی خستە کار. بەڵام ئەمجارە، ئەو بەدوای "وەڵام"دا نەدەگەڕا تا کوێرانە جێبەجێی بکات، بەڵکوو زیرەکییە دەستکردەکەی وەک ئامرازێک، وەک پەڕتووکخانەیەکی خێرا بەکاردەهێنا. داتاکانی پێدا، یاساکانی شیکار کرد، بەڵام بڕیارە ستراتیژییەکە، ئەو بڕیارەی کە پێویستی بە تێگەیشتن لە سروشتی مرۆڤەکان و ڕکابەرەکانی بازاڕ هەبوو، لە ناخی ئاگایی خۆیەوە دەریهێنا. ئەو تێگەیشت کە کۆمپانیا ڕکابەرەکە نایەوێت بچێتە دادگا، بەڵکوو دەیەوێت لە ڕێگەی فشارەوە پشکی زیاتر بەدەست بهێنێت. بە بەکارهێنانی داتاکانی زیرەکی دەستکرد بۆ داڕشتنی گرێبەستێکی نوێ، و بەکارهێنانی ئینتوییشن (ئیلهام-هەستی ناوەکی) پیاوانەی خۆی بۆ خوێندنەوەی بەرامبەرەکەی، پلانێکی داڕشت.

لە کۆبوونەوەی بۆردی کارگێڕیدا، هۆشیار هەستا. دەنگی هێمن بوو، جەستەی ڕێک و چاوەکانی بڕوا پێکراو بوون. کاتێک پلانەکەی خستەڕوو، پارێزەرەکان و بەڕێوەبەرەکانی تر سەرسام بوون بەو وردبینی و ئاگاییەی کە لێی دەباری. ئەو نەک تەنها کێشە یاساییەکەی چارەسەر کرد، بەڵکوو پێگەی

کۆمپانیاکەی لە بازاڕدا بەهێزتر کرد. بۆ یەکەمجار، هۆشیار هەستی کرد کە زیرەکی دەستکرد بووەتە شمشێرێک لە دەستیدا، نەک ئەوەی خۆی ببێتە کۆیلەی شمشێرەکە. ئەو سەرکردە بوو، تیکنۆلۆژیاش خزمەتکاری بوو.

ئێوارەی ئەو ڕۆژە، ئاسمان پڕ بوو لە ئەستێرە و مانگ بە تەوەواوی لەسەر ئاوی دەریاچەکەی نزیک شارەکە درەوشابووەوە. هۆشیار و لەیلی لە چێشتخانەیەکی کراوەی قەراغ دەریاچەکە دانیشت بوون. شەماڵێکی فێنک قژی لەیلی دەجوڵاند، و ڕووناکی مۆمەکانی سەر مێزەکە سێبەری سەما ئامێزی لەسەر ڕووخساریان دروست دەکرد.

ئەو شەوە، گفتوگۆکەیان لەسەر کێشە و گلەییەکان نەبوو. پێکەوە نانیان دەخوارد و پێدەکەنین. باسی ئەو ڕۆژانەیان دەکرد کە چۆن لەسەر بچووکترین شت دەبوونە دوژمنی یەکتر.

"بیرتە ئەو جارەی کە لەسەر ڕەنگی پەردەکانی ژووری میوان شەڕمان کرد؟" لەیلی بە پێکەنینەوە پرسی، لە کاتێکدا پارچەیەک نانی دەخستە ناو شۆرباکەیەوە. "من دەمویست تۆ بڕیار بدەیت، تۆش دەتگوت 'هەرچی تۆ بڵێیت باشە'، و ئەوەش منیت شێت دەکردا!"

هۆشیار قاقایەکی لێدا و دەستی برد دەستی لەیلی گرت. "ئەی چۆن بیرم نییە! من لە مێشکی خۆمدا دەمگوت 'بۆچی ئەم ژنە لەسەر پەردە ژیانم

لێ تاڵ دەکات؟'، بەڵام ئێستا دەزانم کە تۆ لەسەر پەردە شەڕت نەدەکرد، تۆ شەڕت دەکرد بۆ ئەوەی من بێمە ناو گۆڕەپانەکەوە و بڵێم 'لەیلی، ئەمە بڕیاری منە'. تۆ پیاوێکت دەویست کە تەنانەت لە هەڵبژاردنی ڕەنگێکیشدا ئامادەیی هەبێت."

لەیلی زەردەخەنەیەکی قووڵی کرد، زەردەخەنەیەک کە پڕ بوو لە ڕێز و خۆشەویستییەکی نوێ. "ئێمە زۆر جیاوازین هۆشیار. تۆ حەزت لە شیکاری و داتایە، من حەزم لە هەست و وردەکارییە بچووکەکانی ژیانە. پێشتر ئەم جیاوازییە وەک دیوارێک دەهاتە بەرچاوم."

هۆشیار بە چاوێکی پڕ لە حیکمەتەوە سەیری کرد و وتی: "جیاوازییەکانمان دیوار نین، لەیلی. ئەوانە سەرچاوەی هێزن. ئەگەر هەردووکمان یەک جۆر بووینایە، ژیانمان یان دەبووە تاقیگەیەکی سارد، یان زەریایەکی بێ کۆنترۆڵ. جیاوازییەکانی ئێمە وەک شەو و ڕۆژ وان، وەک خۆر و مانگ. یەکێکیان بەبێ ئەوی تر مانا نادات. ئێستا من ئەو جیاوازییانە وەک گەورەترین نوکتە و جوانترین دیارییەکانی ژیان دەبینم."

پاش کەمێک بێدەنگی و گوێگرتن لە دەنگی شەپۆلە هێمنەکانی دەریاچەکە، هۆشیار دەنگێکی جددیتر بەڵام پڕ لە ئومێدی بەخۆوە گرت.

"لەیلی... ئەو نامەیەی کە لە زانکۆکەی ئەڵمانیاوە بۆم هاتبوو بۆ خولی خوێندنی باڵا... بیرتە؟"

لەیلی سەری بە ئەرێ لەقاند، کەمێک دڵەڕاوکێ لە چاوەکانیدا دەرکەوت، چونکە پێشتر باسی سەفەر هەمیشە وەک ڕاکردنێک لە کێشەکان سەیر دەکرا.

"من بڕیارم داوە قبووڵی بکەم،" هۆشیار بە دڵنیاییەوە وتی. "بەڵام نەک بۆ ئەوەی ڕابکەین لەم ژینگەیە. نەخێر. ئێمە دەڕۆین بۆ ئەڵمانیا بۆ ئەوەی لەوێ، لە ژینگەیەکی نوێدا، دەست بە قۆناغێکی تری ژیانمان بکەین. قۆناغێک کە من ناوم ناوە 'ژیانی هاوسەرگیریی هۆشیارانە' (Awakened Marriage). لەوێ، من دەخوێنم و کار دەکەم، بەڵام ئەمجارە بە ئاگاییەکی نوێوە. ئێمە لەسەر بناغەیەکی تەندروست بینای عەشقەکەمان دەکەینەوە. دەمەوێت ئەو سەفەرە ببێتە خاڵی وەرچەرخانێک، نەک تەنها بۆ کارەکەم، بەڵکوو بۆ ڕۆحمان."

لەیلی هەستی بە تەزوویەکی گەرم کرد کە بە گیانیدا هات. بڕیارەکە لەلایەن هۆشیارەوە درابوو، بەڵام بڕیارێک بوو کە لەیلیش لە ناویدا هەستی بە بەهای خۆی دەکرد. بڕیارێکی سەرەڕۆیانە نەبوو، بەڵکوو بڕیاری سەرکردەیەک بوو کە ئاگاداری ڕێگاکەیە.

"من لەگەڵتم، هۆشیار،" لەیلی بە دەنگێکی پڕ لە باوەڕەوە وتی. "بەرەو هەر کەنارێک بڕۆین، تا ئەو کاتەی تۆ بەم ئاگاییەوە لەگەڵم بیت، من ئامادەم."

چەند مانگێک تێپەڕی. ڕۆژی سەفەرەکە هات. فڕۆکەخانەی نێودەوڵەتی پڕ بوو لە دەنگی دروست کراوی بڵندگۆکان، قەرەباڵغی گەشتیاران، و ڕووناکی شاشە گەورەکان کە کاتی فڕینەکانیان پیشان دەدا. لە ناو ئەم هەموو جەنجاڵییەدا، کە جاران هۆشیاری بێزار دەکرد و وای لێدەکرد بچێتە ناو مۆبایلەکەیەوە، ئێستا ئەو وەک تاشەبەردێکی ئارام لە ناو ڕووبارێکدا وەستابوو.

هۆشیار هەردوو جانتا گەورەکەی بەدەستەوە بوو. جەستەی ڕێک بوو، شانەکانی بۆ دواوە و سەری بەرز بوو. چاوەکانی بە وریاییەوە چاودێری ژینگەکەی دەوروبەری دەکرد، ڕێک وەک پیاوێک کە دەزانێت پارێزەری ئەو خێزانەیە کە لەگەڵیدایە. ئەو "سام"ـەی کە پێشتر لەسێدارەی دابوو، ئێستا بە

تەواوی لە ڕووخسار و هەنگاوەکانیدا دەبینرا. سامێک کە خەڵک ناچار دەکرد ڕێز لە بوونی بگرن، بەڵام هاوکات پڕ بوو لە هێمنی.

لەیلی لە تەنیشتییەوە هەنگاوی دەنا. جانتایەکی بچووکی دەستی پێبوو. ئەو پێویستی نەدەکرد سەیری کاتی فڕینەکان بکات، یان بپرسێت کە لە کام دەرگاوە دەبێت بڕۆنە ژوورەوە. ئەو بە تەواوی خۆی ڕادەستی سەرکردایەتییەکەی هۆشیار کردبوو. لەیلی سەری سوڕمابوو لەو هەستە قووڵەی ئارامییەی کە دایگرت بوو. ئەو ئیتر ئەو ژنە شەڕانگێز و پڕ لە گلەیییە نەبوو، بەڵکوو ژنێک بوو کە لە ناو مێینایەتی خۆیدا پشوی دەدا، چونکە دەیزانی پیاوێک لە تەنیشتییەتی کە دەکرێت پشتی پێ ببەسترێت. هەستی بە پارێزراوی دەکرد، نەک تەنها لە ڕووی جەستەییەوە، بەڵکوو لە ڕووی ڕۆحییەوە.

لەکاتی وەستان لە ڕیزی پشکنیندا، هۆشیار سەیری جانتا بچووکەکەی سەر شانی کرد. لاپتۆپەکەی تێدابوو، ئەو ئامێرەی کە پێشتر وەک پەناگەیەک، وەک خوداوەندێکی بچووکی زانیارییەکان مامەڵەی لەگەڵ دەکرد. زیرەکی دەستکرد هێشتا لە ناو ئەو لاپتۆپەدا بوو، چاوەڕێی دەکرد بۆ ئەوەی ئەرکە قورسەکانی خوێندن و کارەکەی لە ئەڵمانیا بۆ ئاسان بکات. بەڵام ئێستا، بۆ هۆشیار، ئەو شاشە و کۆدانە تەنها و تەنها "ئامراز" بوون. بزمار و چەکوش بوون لە دەستی وەستایەکدا. ئەوان چیتر جێگرەوەی ڕۆح، جێگرەوەی بڕیار، یان جێگرەوەی ئامادەیی مرۆڤانەی ئەو نەبوون.

هۆشیار زەردەخەنەیەکی بۆ خۆی کرد و تێگەیشت کە گەورەترین دۆزینەوەی مرۆڤایەتی زیرەکی دەستکرد نییە، بەڵکوو "ئاگایی"ـە. ئەو ئاگاییەی کە وا دەکات مرۆڤ درک بە ساتی ئێستا بکات، درک بەو کەسانە بکات کە خۆشیان دەوێت، و بوێری ئەوەی هەبێت کە بەرپرسیارێتی هەڵگرێت.

کاتێک گەیشتنە بەردەم دەرگای چوونە ناو فڕۆکەکە، کارمەندەکە داوای پاسپۆرتەکانی کرد. هۆشیار پاسپۆرتەکانی پێدا، لەیلیش دەستی خستە ناو قۆڵی هۆشیارەوە و سەری بە شانییەوە نا.

هۆشیار سەیری لەیلی کرد، بە چاوێک کە پڕ بوو لە بەڵێنی بێدەنگ بۆ داهاتوو. ئەمە کۆتایی چیرۆکێکی کۆن و ناخۆش بوو، و سەرەتای ڕۆمانێکی نوێی پڕ لە ئومێد، پڕ لە عەشقێکی هۆشیارانە.

فڕۆکەکە بەرەو ئاسمان بەرز بووەوە، بەرەو کیشوەرێکی نوێ و ژیانێکی نوێ، بەڵام ئەمجارە، هۆشیار و لەیلی لە ناو هەورەکاندا ون نەدەبوون، چونکە ئەوان ڕەگیان لە ناو خاکی هۆشیاری و ئاگاییدا داکوتابوو، و بە باوەڕێکی پۆڵاینەوە، بەرەو کەنارەکانی ئومێد دەفڕین.

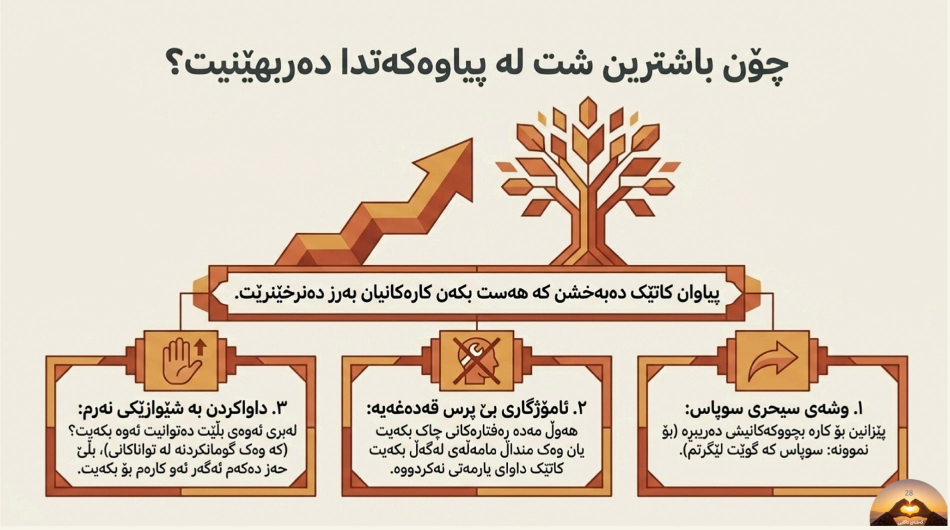

چۆن باشترین پاڵپشت بێت بۆ ژنەکەت؟
ژنان بە سروشتی خۆیان بێ مەرج دەبەخشن، بەڵام کاتێک ماندوو دەبن پێویستیان بە تێگەیشتن هەیە نەک ئامۆژگاری.
١. گوێگرتنی بێ مەرج: تەنها گوێ بگرە بۆ ئەوەی لێی تێبگەیت، نەک بۆ ئەوەی وەڵامی بدەیتەوە یان کێشەکەی بۆ چارەسەر بکەیت.
٢. هەستەکانی بە بچووک سەیر مەکە: هەرگیز مەڵێ ئەوەندە گەورە نییە یان بۆچی ئەوەندە تووڕە دەبیت؟. تەنها بڵێ لەتۆ تێدەگەم کە نیگەرانیت.
٣. یارمەتیدان بێ ئەوەی داوا بکات: چاوڕێ مەکە تا داوای یارمەتی دەکات، کارە بچووکەکانی ناوماڵ یان پرسیارکردن لە حاڵی زۆر دڵخۆشی دەکات.
29

ئاراستەی داهاتوو

چاوەڕوانی بەشەکانی داهاتوو بن

گواستنەوەی گەشتەکە بۆ وڵاتی ئەڵمانیا؛ لەوێ ئایا هوشیار و لەیلی چۆن ژیانی نوێی هاوسەرگیریی هۆشیارانە بەڕێوە دەبن؟ چاوەڕوانی بەشەکانی داهاتوو بن.

دەربارەی نووسەر

د. نورەدین ناسیح قادر

نوسەر، توێژەر و خاوەنی پڕۆژەی هۆشیاریی «گەشەی ئاگایی».
نووسەر گرنگی بە تێکەڵکردنی بنەما زانستییەکانی دەروونناسی، فەلسەفە و پەیوەندییە خێزانییەکان دەدات لە قالبێکی ئەدەبی و سەرنجڕاکێشدا بۆ بەرزکردنەوەی هۆشیاریی کۆمەڵایەتی.

سەکۆ و کەناڵەکانی پەیوەندی

بۆ بەرهەمی زیاتر تکایە سەردانیمان بکە لە:
🎥 یوتیوب: https://www.youtube.com/@GashayAgayi
📢 تێلیگرام: https://t.me/gashayagayi
📸 ئینستاگرام: https://www.instagram.com/gashayagayi/
🎵 تیکتۆک: https://www.tiktok.com/@gashayagayi
👥 فەیسبووک: https://www.facebook.com/gashayAgayi
ماڵپەڕی فەرمی: https://gashay.com

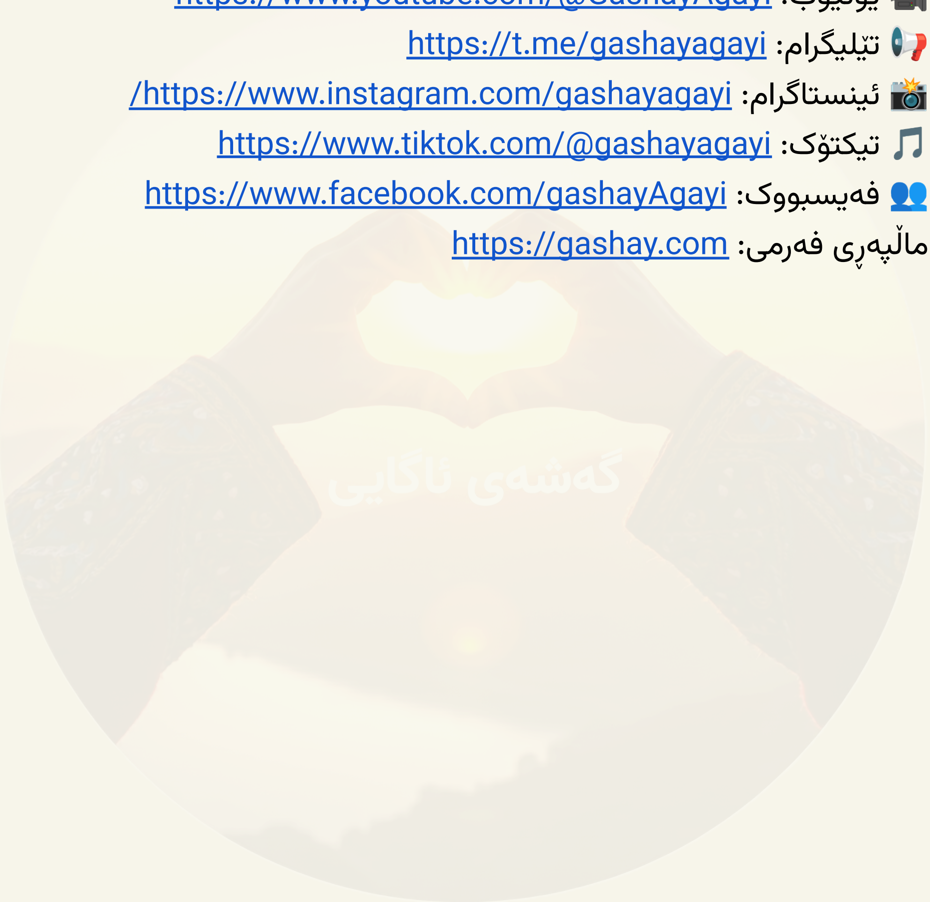

پوختەی دەق

ئایا هاوسەرگیری گۆڕستانی خۆشەویستییە؟

ئەم نۆڤلێتە (چیرۆکی درێژە) گەشتێکی قووڵی دەروونی و فکرییە بۆ ناو پەیوەندییە هاوسەرگیرییەکان. لە ڕێگەی چیرۆکی (هۆشیار و لەیلی)یەوە، تیشک دەخرێتە سەر جیاوازییە بایۆلۆجی و دەروونییەکانی نێوان ژن و پیاو، و نیشان دەدرێت کە چۆن تێکەڵکردنی هەڵەی سیستەمە کۆن و نوێکان دەبێتە هۆی قەیرانی ناخ. کتێبەکە ڕێگاکانی گەڕانەوە بۆ عەشقی هۆشیارانە و هاوسەنگی ڕاستەقینە دەخاتە ڕوو.

پرۆژەی «گەشەی ئاگایی لە ڕێگەی چیرۆکەوە»

زنجیرە نۆڤلێتی فکری و دەروونی

وەشانی یەکەم - 2026